

HAJDÚ-BIHARI

XLII. ÉVFOLYAM
5. SZÁM

ÁRA: 1,80 FORINT

1985. I. 8.,
KEDD

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Megkezdődött Genfben a Gromiko-Shultz találkozó

Genf, 1985. január 7. (MTI)
— Három és fél órát tartott hétfőn Andrej Gromiko szovjet és George Shultz amerikai külügyminiszter első tanácskozása. A megbeszéléseken az új- és a nukleáris fegyverek korlátozásáról tervezett új tárgyalások előkészítéséről volt szó. Az első fordulóra a genfi szovjet misszió épületében került sor.
Szovjet részről Andrej Gromiko mellett Georgij Kornyijenko, a külügyminiszter első helyettese, Viktor Karpov nagykövet (aki a korábbi hadászati fegyverzetcsökkentési tárgyalásokon vezette a szovjet küldöttséget), valamint Anatolij Dobrinin washingtoni szovjet nagykövet vett részt a tárgyalásokon. George Shultz első számú munkatársa a genfi megbeszéléseken Robert McFarlane nemzetbiztonsági tanácsadó, aki — amerikai források szerint — Reagan elnök személyes bizalmasa, illetve egyfajta „egyensúlyozó” szerepet játszik az amerikai küldöttség

Andrej Gromiko szovjet és George Shultz amerikai külügyminiszter tárgyalásuk első fordulóján a szovjet misszió épületében
(Telefoto — AP—MTI—KS)

különböző irányzatai között. A tárgyalásztáznál ült Paul Nitze veterán diplomata, aki ugyancsak egy sor fegyverzetkorlátozási tárgyaláson

Megyénk 1985. évi kulturális beruházásai

Az idén a kulturális beruházásokra szolgáló erőforrásokat megyénkben iskola- és óvodaépítésre, valamint néhány nagyobb volumenű rekonstrukcióra fordítják.
Debrecenben 1985-ben 34 tanteremmel bővül az általános iskolai hálózat. (A Tócsókertben átadják a 20 tantermes iskolát, Nyulason egy 8 tantermes iskolablokk épül és megkezdí működését a 6 tantermes kiegészítő iskola.) Megkezdődik a megyeszékhelyen egy tíz tantermes könnyűipari szakmunkásképző intézet építése és négy tanteremmel bővül az építőipari szakközépiskola. A megyében Hajdúszoboszlón és Berettyóújfaluban, valamint Hajdúböszörményben új 12 tantermes iskolákat, Balmazújvárosban pedig egy új nyolc tantermes iskolaépületet avatnak. Számos községben bővítik az általános iskolákat. Báránodon négy, Hajdúszoványon négy, Hencidán két, Újszentmargitán négy tanteremmel lesz több.
Számos oktatási intézmény építése kezdődik meg 1985-ben. Így Nádudvaron egy 150 személyes, Debrecenben a Tócsókertben egy 200 személyes óvoda építési munkálataihoz látunk hozzá. Nyíracskádán, Görbeházán, Komádiban általános iskolai tantermek építését kezdik meg, Hajdúnánáson pedig folytatják az ipari szakmunkásképző intézet építési munkálatait. A rekonstrukciók közül a legjelentősebb a hajdúnánási művelődési központ felújítása. A munkák már megkezdődtek, a kivitelezők az év végére vállalták, hogy átadják a felújított és korszerűsített intézményt. Berettyóújfaluban mintegy tízmillió forintot fordítanak a mezőgazdasági szakmunkásképző intézet korszerűsítésére. Úgy tűnik, hosszú évek után végre a nánásiai is megnyugodhatnak, újra megnyitja kapuit és használható lesz a művelődési központ.

Szovjet megrendelésre dolgoznak a törzsgyár Varion munkatérjében

ÉVKEZDET

Ruhagyári intézkedések a szovjet export ütemének javítására

Noha 1984-ben a Debreceni Ruhagyár kimagasló teljesítményeket ért el, amelyben különös jelentősége van a tökéletes export meredek növekedésének, a vállalat számára az esztendő nem emiatt, hanem a szovjet piacra irányuló exportban tapasztalt szokatlanul nagy lemaradás miatt lesz emlékeztető. A hatalmas árumennyiségre valló, évi 15-16 millió rubelértékű kiszállításból 5 millió rubelnyit a lemaradás, ami bizony nem kis összeg, ismerik el a vállalat vezetői, hozzáfűzve, hogy a szerződés teljesítésének objektív akadályává lett 1984 első felében az anyaghiány. A kiesett kapacitásokat nagyon nehéz (ha egyáltalán lehet) pótolni, bár a vállalat mindent elkövet annak érdekében, hogy kötelezettségeinek korrekt módon eleget tegyen.
A gyártás ütemességének javítására intézkedési terv készült, s ezzel egyezően a szovjet megrendelések teljesítése került a középpontba. Harminc százalékkal megemelték a termelőszövetkezet órabéret, Debrecenben pedig 96 fővel létrehozhat három vállalati gazdasági munkaközösséget. Alakulóban van egy gmk Berettyóújfaluban is.
Az intézkedések együttes hatására — érdekeltebbé tettek az embereket a túlórában, külső kapacitások szerzéséért célpremiúmot adtak — javulás várható a termelés ütemességében.
— Az idén mindenképpen egyenesbe akarunk jutni — mondja Csibi Pál vezérigazgató —, igaz, nem is köztünk olyan mennyiséget, mint tavaly, de azt, amit vállaltunk, november-decemberre ki akarjuk szállítani.

Két esztendeje kapott új otthon a szabászat a Simon László utcai rakártelepen (Fotó: Nagy Gábor)

Téli továbbképzésen a KITE taggazdaságaiban dolgozó szakemberek

Hétfőn délelőtt Hajdúszoboszlón, a SZOT Béke Gyógyüdülő színháztermében megkezdődött a Nádudvari Kukoricá- és Iparinóvény-termelei Együttműködés taggazdaságaiban dolgozó szakemberek téli továbbképzése.
Buvár Géza igazgatóhelyettes köszöntötte a tanfolyam résztvevőit, a taggazdaságok termelési irányító első számú vezetőit.
Balogh Csaba igazgató az elmúlt esztendő eredményeinek összegzése mellett vázolta az 1985-ös év legfontosabb célkitűzéseit, párosítva azzal, hogyan tud ebben a legtöbbet segíteni a KITE a taggazdaságoknak.
A KITE négyszáz taggazdaságában 1985-ben közel 860 ezer hektáron integrálja a szántóföldi növények iparszerű termelését. Ezen belül a legnagyobb területet a gabona foglalja el. Tavaly összül 380 ezer hektáron került földbe búzavetőmag, s emellett őszi árpát is vetettek a nagyüzemekben. Ez év tavaszán mintegy 240 ezer hektáron vetnek kukoricát a taggazdaságokban. Mindezek egyértelműen aláhúzzák a KITE-n belül a gabonatermesztés jelentőségét és fontosságát. Természetesen ehhez egész sor egyéb tenyészeti is kapcsolódik: a cukorrépa mellett 10 ezer hektár földe növekedik ez évben a zöldborsó vetésterületén. Foglalkoznak pillangósok és fűmagvak termelésével és mintegy 13 ezer hektár a rizs vetésterülete.
A KITE ideai továbbképzésének alapvető célja és feladata, hogy a taggazdaságok

Szovjet bankelnök hazánkban

Január 2—7. között — Havas Péternek, az Állami Fejlesztési Bank vezérigazgatójának meghívására — Budapestre látogat Mihail Zotov, a Szovjetunió beruházások finanszírozó bankja ügyvezetőjének elnöke.
Mihail Zotovot hivatalában fogadta Marjai József, a Minisztertanács elnökhelyettese. A szovjet bankelnök találkozott Hetényi István pénzügyminiszterrel is.

Harmincöt éves a Hajdúnánási Állami Gazdaság

A Népvezetési Tanács 1949. december 23-i rendelete határozott Hajdúnánáson az állami gazdaság megalakításáról. A Földművelésügyi Minisztérium az alapító levelet 1950. február 15-én adta ki. A harmincöt évvel ezelőtti eseményre emlékeztek a jubileum alkalmából Tedejen.
Az elmúlt harmincöt évben a Hajdúnánási Állami Gazdaság korszerű mezőgazdasági nagyüzemmé fejlődött Tedejen megváltoztak az élet- és munkakörülmények, megpedig alapvetően. Az egykori tanyavilág helyén, Tedejen családi házak egész sora nőtt ki a földből, vezetékves, villany, gáz, gyalogjárda, bitumenes utak jelzik a változásokat. A jubileumi évben a gazdaság jelentős eredményeket ért el, így például a gabonatermelésük ötezer tonnával nőtt. A termelési érték elérte az 500 millió forintot, a gazdaság tiszta nyeresége 12 százalékkal emelkedett. Egy dolgozó 1958-ban 685 ezer forint értéket állított elő.
Az ideai tervek néhány figyelemre méltó adata. A gabonafélékből 30 ezer tonnára számítanak. A sertésnevelési ágazat 2536 tonna húst szándékozik értékesíteni. A szarvasmarha-tenyésztésben az egy tehénre jutó tervezett tejhozam 5400 liter, 4,3 százalékos zsírtartalommal.
Az elmúlt év utolsó negyedében megkezdte a termelést a Tedejen épült műtrágyaüzem. Ebben az évben 40 ezer tonna folyékony műtrágyát termelnek, illetve forgalmaznak. A fennállásának 35. évfordulóját ünneplő gazdaság tervezett évi termelési értéke 660 millió forint, a mérleg szerinti nyereség pedig 35 millió.

12-144
R 7.,
PJA
—
órákor
NAPTÁR
ezelőtt, 1943.
ilt meg hivata-
li nagygyűlésen
zdeményezésére
1944 decembe-
tó Magyar De-
gi Szövetség, a
január 22-én
egalakult. Kez-
politikai egy-
jától a külön-
létrehozott kü-
vezetek bontot-
kommunista fla-
akik fő felelős-
sági egység
szocialista át-
sét tekintették.
ek a romok el-
tékonyan segít-
és az újjá-
végrehajtását,
felszabadulás
megindításában.
ség taglétszá-
körülbelül 300
DISZ 1945 szept-
első kong-
márciusában —
ervezetek meg-
— egyesült
szervezetével.
or jött létre a
épi Szövetsége,
tikára Nonn
onti lapjait, a
az Ifjúságot és
fiatal olvasta
ni, ami itt
lja a bar-
nem, meg-
romkodás
mind félig
örgés szép
z meg két
megjő az
zaeskót és
k, szerény
dheti ma-
a Herczeg
a, Szépek.
rbéköltök,
ílen, tisz-
öldessy)
TÁR. Az or-
gánkézben
ára kezdte
néhány he-
Zala megyei
rterében.
sával tizen-
szakember
ági munka-
a kisüzem-
szóló kis-
késztének
arakat, vá-
ból export-
AZASSÁGI
ünneplte
és felesége,
adháztglá-
aspárt gye-
szöntötték.
MOGATÁ-
Gázzsol-
nát az el-
ovább nőtt
az egy fő-
támogatás
—83. évek-
millió 50
mint 50
alult fia-
llalatnál, s
is lehet-
vezményes
ri eszközök
NY
... cím-
ad vendég-
és Balázs
lathajjak
kezdettel az
(X)
Debrecen.
— Feladás
forint —

545.911

Megkezdődött Genfben a Gromiko-Shultz találkozó

(Folytatás az 1. oldalról)

nagykötvet. Mindkét részről további vezető kormányfők és szakértők tartózkodnak Genfben, közvetlenül a tárgyalások színhelyén, hogy adott esetben bekapcsolódhassanak a munkába. Három és fél órán át tartott Andrej Gromiko szovjet és George Shultz amerikai külügyminiszter második tanácskozási is, ezúttal a genfi amerikai képviselői épületében. A megbeszéléseken — amelyekről részleteket ezúttal sem közöltek — minden bizonnyal folytatódott az esz-

meccsere arról, milyen feltételekkel és milyen keretek között vehetné fel a két nagyhatalom újra a tárgyalásokat a fegyverkezés korlátozásáról. A kiszivárgott értesülések szerint a nap beadható, az előirányoztnál hosszabb tárgyalásait, tárgyszerű, helyenként szívélyes légkör jellemezte. A délutáni forduló követezően George Shultz szökkörü fogadást adott a szovjet küldöttség tiszteletére, ahol minden valószínűség szerint nem hivatalos keretek között folytatódott az eszmecsere a vezető amerikai és szovjet

politikusok, diplomáciai és katonai szakértők között. A következő tárgyalási fordulóra kedden délelőtt, ismét a szovjet képviselőket kerül sor. Az eredeti tervek szerint ez lehet egyben az utolsó megbeszélés, jöhetnek a felek nyitva hagyták a lehetőséget, hogy szükség esetén kedden délután ismét találkozzanak. Az eddigiek szerint a szovjet-amerikai külügyminiszeri tárgyalásokról érdemi tájékoztatás egyik fél részéről sem várható, kezd, a találkozó lezárása előtt.

Budapestre érkezett az algériai FLN Pártjának küldöttsége

Az MSZMP Központi Bizottságának meghívására hazánkba érkezett az algériai Nemzeti Felszabadítási Front (FLN) Pártjának küldöttsége, Mohamed Djeghabának, a Központi Bizottság Állandó Titkársága tagjának vezetésével. A küldöttséget a Ferihegyi repülőtéren Györke József, az MSZMP KB külügyi osztályának helyettes vezetője fogadta. Jelen volt Mohamed Mechat, az Algériai Demokratikus és Népi Köztársaság budapesti nagykövete.

(MTI)

Reagant hivatalosan is megválasztott elnöknek nyilvánították

Washington, 1985. január 7. (MTI) — Az amerikai törvényhozás két háza hétfőn együttes ülésen hivatalosan is megválasztott elnöknek nyilvánította Ronald Regant. Az ülésen, amelyen az elnöki tisztelet George Bush alelnök töltötte be, formálisan megvizsgálták az elektori szavazatok s ennek nyomán jelentették be Reagan újraválasztását. Az elnöknek az alkotmány értelmében január 20-án kell letennie a hivatali esküt. Mivel ez vasárnapra esik, Reagan a Fehér Házban zártkörű ceremónián esküszik fel, majd hétfőn — látványos beiktatási parádé keretében — megismétli az eskütételt a törvényhozás épülete előtt. A kongresszus a novemberi választások előtt már szabadságra ment s a két ház

azóta csak idei alakuló ülését tartotta meg. A hétfői együttes ülés után legközelebb a szenátorok és képviselők csak január 21-én találkoznak újra, amikor a beiktatás alkalmából tartanak ismét együttes ülést. A törvényhozás érdemi munkája csupán ezt követően indul meg, egyes bizottságok azonban a szünetben is folytatják tevékenységüket. Bár az elnöknek az Egyesült Államok helyzetéről szóló hagyományos üzenete — politikai programja — általában még januárban hangzik el a törvényhozásban. Reagan ezúttal február elejére halasztotta annak elmondását, hogy több idő jusson az előkészítésre, főként a költségvetési problémák megvitatására.

Izrael felfüggesztette a megbeszélést

Nakura, 1985. január 7. (AFP/AP/Reuter) — A felek egymással szögesen ellentétes álláspontja miatt hétfőn sem sikerült kimozdítani a holtpontra a Dél-Libanon kiürítéséről folytatott libanoni-izraeli tárgyalásokat. A nakurai tanácskozások hétfői ülésén Izrael egyoldalúan úgy döntött, hogy felfüggeszti a megbeszéléseket. Az izraeli delegáció azzal indokolta a lépést, hogy a bejrúti kormány „nem adott kielégítő választ” az ENSZ-erők szerepének kibővítésére

vonatkozó izraeli javaslatra. A küldöttség ezért konzultálni kíván kormányával, s nem hajlandó kijelölni a következő ülés időpontját. A libanoni fél ugyanakkor rámutatott, hogy bár Bejrút hozzájárult az ENSZ-erők szerepének növeléséhez, az izraeliek nem voltak hajlandók meghatározni megszálló csapatok távozásának pontos menetrendjét, s ezzel meg erősítették abbéli rejtett szándékukat, hogy Dél-Libanonban maradjanak.

AFGANISZTÁN:

A múltbanézők bátorsága

„Az afgánok sápadt arca, korgó gyomra, elnyújt ruhája, hajléktalansága, mezítlansága mutatja meg, mi a teendőnk.” Nur Muhammed Taraki majdhogynem pártprogramot fogalmazott a szavakkal 1965. január 1-én, harminc fiatal afgán értelmiségi előtt. A csoport ennek a kabuli öszejezővetelnek a nyomán kezdte magát Afganisztáni Népi Demokratikus Pártnak nevezni. Az ideológiai alapok némi bizonytalansága is okolható a sok egyéb körülmény mellett azért, hogy az afgán baloldali pártjának években kurta története ezután oly zsúfolt lett eseményekben, angol királydrámába, vagy éppen a francia forradalom történetébe illő fordulatokban és izgalomban. E történeti játék végül a megsemmisítésre vezetett. A múltbanézők bátorsága az 1979 december óta a Szovjetunió segítségével megvalósuló önvédelem krónikája. Ez a segítség, amelynek Nyugaton katonai oldalát hangsúlyozzák előszeretettel, felbecsülhetetlen jelentőségű a pártnak a gazdasági fennmaradásért vívott harcában is. Az afgán dráma optimista végkifejletének ígéretét tulajdonképp az a többlet jelenti, amelyet Babrak Karmal vezetésével az ANDP rendkívül szorongatott körülmények között a gazdasági és társadalmi felemelkedésért tett: földhöz juttatott több mint 300 ezer afgán parasztot, megállította a mezőgazdasági és az ipari termelés visszaesését, megalapozta a közegészségügyet, a közoktatást. Mérföldkönek mondja majd az afgán pártfőnök az ANDP 1981. márciusi konferenciáját, mert kitűzhetette a célt: visszanyerni a tömegek bizalmát a párt és politikája iránt. És remélhetőleg az 1984. február 13-i pártplénumot is, amely meghirdette egy újabb fordulat szükségességét az ország és a pártfegyelmek megszilárdítása, a pártélet lenini normáinak visszaállítása, az ellenforradalommal szembeni erőteljesebb fellépés, a helyi önvédelem megszervezése révén. Mindez már mutatja azt az utat, amelyen Afganisztán egyre magabiztosabban halad előre. (MTI — Panoráma)

Szovjet-román jegyzőkönyv

Moszkva, 1985. január 7. (TASZSZ) — A szovjet-román árucserérforgalom értéke 1985-ben eléri a 4 milliárd rubelt, ez 17 százalékkal haladja meg a tavalyit. Az idei évre szóló kétoldalú árucserérforgalmi és fizetési jegyzőkönyvet Moszkvában Nyikolaj Patolicsev szovjet és Vasile Pungan román külkereskedelmi miniszter írta alá.

A jegyzőkönyv a két ország közötti forgalom volumenének jelentős növelése mellett előirányozza a termékszála újabb árucikkkel való bővítését is. Az idén Románia elsősor-

ban energiahordozókat, kocsizható szén, vas- és szénfémkohászati termékeket és vegyiárúkat importál a Szovjetunióból. Gépimportjának fontosabb tételei között olyan cikkek szerepelnek, mint energetikai és bányaipari berendezések, hajók és hajózási felszerelések, valamint légiforgalmi berendezések.

A Szovjetunió — egyebek között — villanymotorokat, köolaj-feldolgozó berendezéseket, mezőgazdasági gépeket és gabonaszállító vasúti kocsikat, továbbá közforgaszti cikkekkel vásárol Romániától 1985-ben.

Küldöttség utazott Prágába

Faluvegi Lajosnak, a Minisztertanács elnökhelyettesének, az Országos Tervhivatal elnökének vezetésével

hétfőn küldöttség utazott Prágába a KGST Tervezési Együttműködési Bizottság 34. ülésére. (MTI)

Gandhi-interjú amerikai lapoknak

New York, 1985. január 7. (TASZSZ) — India hosszú ideje a Szovjetunió barátja, több nemzetközi kérdésben a két ország azonos nézeteiket vall — jelentette ki Radzsiv Gandhi, indiai miniszterelnök a Time és a Newsweek című amerikai hetilapoknak adott nyilatkozatában. Az indiai kormányfő meg erősítette, hogy országa a jövőben is az el nem kötelezettség önnálló, bekeszerető politikáját folytatja.

Az indiai-pakisztáni viszonyról szólva Gandhi rámutatott, hogy India a kapcsolat javítására törekszik. Ezzel egyidejűleg a miniszterelnök bírálta az Egyesült Államok Pakisztánba irányuló, mind nagyobb méreteket öltő fegyver- és hadianyag-szállításait, mert ez veszélyezteti India biztonságát.

Légítámadás „nagy tengeri célpont” ellen

Bagdad, Manama, 1985. január 7. (AFP, Reuter, AP) — Irak hétfőn arról adott hírt, hogy légitámadást hajtott végre két sikeres támadást Harg irani olajkikötő közelében. A bagdadi szóhasználat szerint a „nagy tengeri célpont” olajszállító hajót jelent, de hajózási körökben egyelőre bizonytalanság uralkodik a hajó típusát illetően. Bahraini körökben úgy nyilatkoztak, hogy a Topaz Express nevű tartályhajót érte

Contadora-erőfeszítés

Felújítja tevékenységét a Kolumbiát, Mexikót, Panamát és Venezuelát tömörítő úgynevezett Contadora-csoport, hogy diplomáciai offenzívájával lendületet adjon a holtpontra jutott közép-amerikai béketárgyalásoknak. Panama — a színhely ezúttal jelképes jelentőségű, mivel annak Contadora szigetéről neveztek el a négy latin-amerikai ország tömörítő kezdeményező csoportot. Békéltető tevékenységüket 1983 tavaszán kezdték meg. Rengeteg egyeztető tárgyalás után, nagyon különböző érdekek egybeeső pontjainak felkutatásával született meg az az — általános nézet szerint — életképes terv, amely az évek óta válságócnak számító Közép-Amerika helyzetét hívatott rendezni. Az okmány értelmében el kell távolítani a térség országaiból a külföldi eredetű hadianyagokat, illetve vissza kell hívni a külföldi katonai tanácsadókat. Egyidejűleg be kell szüntetni a közép-amerikai országokban működő kormányellenes gerillák külföldi támogatását, és a térség valamennyi államában demokratikus kormányt kell létrehozni. A rendezési terv leglényegesebb politikai indítványa, hogy a közép-amerikai országok közötti vitás kérdéseket — ellenőrző testületek bevonásával — tárgyalásos úton kell megoldani. Nicaragua, a térség egyik kulcsállama elsőként hagyta jóvá az egyezménytervezetet, s ez szinte meghatározta az amerikai állásfoglalást. Noha Washington korábban nem talált kivétlenül a Contadora-kezdemenyezésben, a nicaraguai döntés után egyszerűen felfedezte annak elfogadhatatlanságát. Amerikai lapjelentések szerint a washingtoni nemzetbiztonsági tanács tuóvalál összehangolt tevékenység folyik egyfelől a békekezezőmenyezés lejárására és megtorpedozására, másfelől Nicaragua elszigetelésére.

Costa Rica, Honduras és Salvador — az Egyesült Államok nyílt nyomásának engedve — lényeges változtatásokat tart szükségesnek a Contadora-tervben. Nicaragua továbbra is kész minden változtatás nélkül elfogadni az eredeti tervet, az előbbi három ország által sürgetett módosításokat viszont elfogadhatatlannak tartja. Így az erőfeszítések egyelőre holtpontra jutottak. Legutóbb decemberben tárgyaltak egymással a Contadora-országok vezetői, s akkor közös nyilatkozatban hívták fel újólag a figyelmet arra, hogy a közép-amerikai válság megoldását kizárólag a párbeszéd biztosíthatja. az erópolitika és a merev elutasítás nem alternatíva. Ebben a szellemben kísérik meg most újra a Contadora országai, hogy kihúzzák a kátyúból a tárgyalások szekerét.

Györj Sándor

Győrben mínusz 25 fokot mértek

Hétfőn folytatódott a kemény tél, országszerte jóval fagypontra alult volt a hőmérséklet. A leghidegebbet hajnalban Győrben mérték, ahol mínusz 25 fokig hűlt le a levegő, napközben itt valamelyest engedett a hideg, s délelőtt „csupán” mínusz 13 fok volt. A leghidegebb volt a nappal Pápan, mínusz 14 fok. Az ország legenyhébb pontján, Budapestben, mínusz 8,2 fokig süllyedt délelőtt a hőmérséklet. A sokévi átlag január 7-én egyébként plusz 1,5 fok a fővárosban. A mostani zord idő azonban elmarad az évszázad e napján Budapestben mért hidegrekordjától; 1947-ben mínusz

11,6 fokot mutattak a hőmérők. Az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzése szerint a sarkvidéki légrétegek áramlása dél felé továbbra sem csökken, így a következő napokban még a hétfőinél is nagyobb hidegrekord lehet számítani, valószínűleg többfelé a hóesés is megindul. (MTI)

...

A szokatlanul nagy hideg és hó Jusztalviában fennakadások okoz a közlekedésben, mindenekelőtt a vasutak munkájában. A vonatok 6-8 órással később érkeznek, s a nehézségeket növeli, hogy sok vagonban nincs fűtés. A késések okozta torlódások miatt az ország számos helységében az utasok nagy része a peronokon töltötte a vasárnap éjszakát, mert a várótermekben nem fértek be. A folyamatos út-tisztításnak köszönhetően az autóbusszokozlekedés viszonylag zavartalanabban, a főútonak Szerbia, Koszovo és Bosznia-Hercegovina egyes részei kivételével mindenhol járhatók. Több repülőter is zárva maradt. A rendkívül hideg folytatódik, Szlovéniában hétfőn reggel mínusz 27 fokot mértek. A múlt év azonos időszakához viszonyítva 15-20 százalékkal megugrott a villanyáram-fogyasztás, s a lakosságot a komolyabb zavarok, korlátozások elkerülése érdekében fokozott takarékoskodásra szólítják fel.

A Magyar Nemzeti Bank tájékoztatója

Hivatalos devizaárfolyamok

Devizanem	Vételi árf. 100 egységre	Közép	Eladási
Angol font	5 866,51	5 872,38	5 878,25
Ausztrál dollár	4 141,70	4 145,85	4 150,00
Belga frank	80,71	80,79	80,87
Dán korona	452,96	453,41	453,86
Finn márká	774,43	775,21	775,99
Francia frank	527,88	528,41	528,94
Hollandi forint	1 430,91	1 432,34	1 433,77
Japán jen (1000)	201,50	201,70	201,90
Kanadai dollár	3 880,09	3 883,97	3 887,85
Kuvaiti dinár	16 761,72	16 778,50	16 795,28
Norvég korona	560,01	560,57	561,13
NSZK márká	1 615,71	1 617,33	1 618,95
Olasz líra (1000)	26,32	26,35	26,38
Osztrák schilling	230,08	230,31	230,54
Portugál escudo	30,08	30,11	30,14
Spanyol peseta	29,38	29,34	29,37
Svájci frank	1 942,84	1 944,78	1 946,72
Svéd korona	566,47	567,04	567,61
Tr. és ol. rubel	2 837,40	2 840,00	2 842,60
USA dollár	5 129,09	5 134,22	5 139,35

Az államközi megállapodásokon alapuló hivatalos árfolyamok változatlanul az 1984. december 11-i közlésnek megfelelően vannak érvényben.

Valuta- (bankjegy- és csekék) árfolyamok

Pénznm	Vételi árf. 100 egyt. Ft-ban	Eladási
Angol font	5 896,21	6 048,55
Ausztrál dollár	4 021,47	4 270,23
Belga frank	78,37	83,21
Dán korona	439,81	467,01
Finn márká	751,90	798,47
Francia frank	512,56	544,26
Görög drachma	35,74	37,96
Hollandi forint	1 389,37	1 475,31
Japán jen (1000)	195,65	207,75
Jugoszláv dinár	20,00	21,24
Kanadai dollár	3 767,45	4 000,49
Kuvaiti dinár	16 275,15	17 281,86
Norvég korona	543,75	577,39
NSZK márká	1 568,81	1 665,45
Olasz líra (1000)	25,56	27,14
Osztrák schilling	232,40	237,22
Portugál escudo	29,21	31,01
Spanyol peseta	28,46	30,22
Svájci frank	1 886,44	2 003,12
Svéd korona	550,03	584,05
USA dollár	4 980,19	5 288,25

a) Vásárolható legmagasabb bankjegycimlet: 500-as
b) Vásárolható legmagasabb bankjegycimlet: 100-as (MTI)

KI FIZETŐ Döntés

Az utóbbi időhátunk szokati kel. Ime az egy-pesti Köszörűgés helyét a Kövállalat raktár vásárolta. A z ipari Művek a pénzügyi helyzetét, a Köpedig enyhített gondjait, még néhány eszközök, m. üdülők adás-véazonban nem je. kb. ritkaság érdekesek.

A gazdaságrászert, továbbvárhatóan gyaragodik az ilyen eszközöcsoporthatára. A válkeltsege növeksjó hatásokkal. Fejlesztés. E. Utó felte. azok nagyobb h. eszetnek. Ha. kötvényeket, kat vásárolnak, hoznak létre, le. kat alapítanak. lan, nélkülözhe. ken pedig rövid. nak.

De nem csup. hanem ahol s. kényszerítik a. vagy nélkülöz. forgóeszközök. tását. Az ala. alacsony háték. lalatosk fizetés. megoldásában. jutnak majd. államigazgatási. hoz.

Mit tehet a vállalat, ha m. utalva? Működ. gazdasági kénys. mai, s felszínre. a fennmaradás. vívott küzdelem. kai. A kitér. nagyív vállalk. rú takarékosas. tési programjai. szabb távon hoz. ményt. Róvid tá. nyer, életet ny. hetetlen tehát a. a bankkal, a hit. letve szállítók. rekszenek, hogy. don elkerüljék. felszámolását. a. cedúrákat. A. végülárúást. megelözheti a n. ságu intézmény. értékesítése. A. végső esetben. majd önfelzár. m.

Az állam csak. kozik be és e. utolsó pillanat. molási eljárást, más megoldás, s. dás egyértelmű. Ezért eleve nem. nyezhető péld. közüzemek. Ezeknél a már. masztó fejleszté. nem az állam. ütemezésével, h. detileg irreális. kötelezettségek. célszerű nyíth. hetetlen az ál. egy részének tó. közt a Paksi. né). A vállalat. azonban kénytel. hogy majd me. nyomasztó.

Tartós kudarc. kezdik a vállal. sát, kiürítését. het a jövőben. kizárni az ál. mentőakció lehe. tételezhetően s. felszámolások. vesebb bajba k. ügyével foglalk. Állami Tervbiz. Az önállóság. legalábbis röví. erről gyakran. zünk — csak a. lalatoknak elő. helyzetben lev. rány. A jó mu. nyiban lehet. nyók forrása, ar. rossz, vagy a. munka ödümát. dó egységek vez. lektívára hári. csökken a gaz. lyozás és az áll. vetés eszköz. szerepe, lehető. het tehát által. teni a gazd. 1985-től érvény. Ugyanaz a lé.

KI FIZETI A SZÁMLÁT?

Döntés és anyagi felelősség

Az utóbbi időben találkozhattunk szokatlan üzletekkel. Így az egyik: a Budapesti Kösszörűegység településén a Könyvtérkelet Vállalat raktár céljaira megvásárolta a Szerszámgyári Művek ezáltal javított pénzügyi-gazdálkodási helyzetét, a Könyvtérkelet pedig enyhítette raktározási gondjait. Emelhetnénk még néhány példát szállító-munkásszálók, üdülők adás-vételéről. Ezek azonban nem jellemzőek, inkább ritkaság számba menő események.

A gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésével várhatóan gyarapszik, gazdaságok az ilyen és hasonló eszközösoportositások példájára. A vállalatok érdekeltjei növekszik eszközeik jó hatásfoka hasznosításában. Fejlesztési forrásaitak eleve ott fektetik be, ahol azok nagyobb haszonnal kezegetnek. Ha a kifutóidőből kötvényeket, értékpapírokat vásárolnak, társulások hoznak létre, leányvállalatokat alapítanak. Kihaszánlatlan, nélkülözhető eszközöket pedig rövid úton tüládnak.

De nem csupán ösztönzik, hanem ahol szükséges, kikényszerítik a felesleges vagy nélkülözhető álló- és forgóeszközök áruba bocsátását. Az alaphányos és alacsony hatékonyságú vállalatok fizetési gondjaik megoldásában nehezebben jutnak majd kormányzati, államigazgatási támogatáshoz.

Mit tehet a bajban levő vállalat, ha magára van utalva? Működésbe lépnek a gazdasági kényszer örlőmalmai, s felszínre kerülhetnek a fennmaradásért, a létért vívott küzdelem új tartalékai. A kitörési stratégia nagyvívű vállalkozásai, szigorú takarékosági, egyszerűsítési programjai csak hosszabb távon hozhatnak eredményt. Rövid távon aki időt nyer, életet nyer. Elengedhetetlen tehát a megegyezés a bankkal, a hitelezőkkel, illetve szállítókkal. Arra törekedjenek, hogy minden módon elkerüljék a vállalat felszámolását, a bírósági procedurákat. A teljes körű végkielégítést egyebek közt megelőzheti a nem létfontosságú intézmények, részleg értékesítése. A vállalat csak végső esetben kezdeményezi majd önfelszámolását.

Az állam csak akkor avatkozik be és lép be az utolsó pillanatban a felszámolási eljárást, amikor nincs más megoldás, s a fennmaradás egyértelműen közérdek. Ezért eleve nem is kezdeményezhető például különböző közüzemek felszámolása. Ezeknél a már meglévő nyomászto fejlesztés alapjának nem az államkölcsonök átutemzésével, hanem az eredetileg irreális visszafizetési kötelezettségek törlesztésével célszerű enyhíteni. (Elkerülhetetlen az államkölcsonök egy részének törlése egyebek közt a Paks Atomerőműnél.) A vállalatok többsége azonban kénytelen lesz valahogy majd megbirkózni a nyomászto pénziánnyal. Tartós kudarc esetén megkezdik a vállalat felszámolását, kiárusítását, de nem lehet a jövőben sem teljesen kizárni az államigazgatási mentőakció lehetőségét. Feltehetőleg gyarapszik a felszámolások száma, és kevesebb bajba került vállalat ügyével foglalkozik majd az Állami Tervbizottság.

Az önállóság növekedése, legalábbis rövid távon — erről gyakran megfeledkezünk — csak a „menő” vállalatoknak előny, a rossz helyzetben levőknek hátrány. A jó munka csak anynyiban lehet nagyobb előnyök forrása, amennyiben a rossz, vagy a kevésbé jó munka ödiúmat a gazdálkodó egységek vezetőire és kollektívára hárítják. (Vagyis csökken a gazdasági szabályozás és az állami költségvetés eszközösoportositó szerepe, lehetősége). Nem lehet tehát általában minősíteni a gazdaságirányítást 1985-től érvényes rendjét. Ugyanaz a lépés az egyik

vállalat számára oídás, a másik számára kótés. A növekvő önállóságnak, a nagyobb mozgásszabadságnak óhatatlanul ára van.

A módosított vállalati törvény értelmében 1985-től megváltozik az állam és a vállalatok viszonya. A hierarchikus függőség csökken, decentralizálják az állami tulajdon folyamatos működésével kapcsolatos jogokat. Helyileg választják és honorálják például az igazgatót, döntenek az összevonas, a szétválás ügyében. Az állami tulajdonnal kapcsolatos jogok közt centralizált marad továbbra is a vállalat-alapítás, a törvényességi és a piaci felügyelet.

A gazdaságirányítás változatlan feladata a közérdek képviselése, védelme. A törvényességi felügyelet kizárólag belső szabályozás, a vállalati működés jogszerűségére terjedhet ki, s nem leplezheti a régi, túlhaladott irányítási módszerek átmentését. A piacfelügyelet pedig a forgalmi folyamatok zavartalan fejlődését, a piaci viszonyok hatókörének bővítését, a kereslet-kínálat egyensúlyának kialakulását, a gazdasági verseny kibontakozását szolgálja.

A vállalatok állami irányításának kivételes eszköze a közvetlen beavatkozás, az utasítás, amelyre csak akkor kerülhet sor, ha a közérdek közvetett módon, gazdasági eszközökkel nem, vagy nem kellő hatékonysággal érvényesíthető. Mind a vállalati önállóság növekedése, mind a piaci viszonyok fejlesztése megkívánja ugyanis, hogy visszaszoruljanak a vállalati gazdálkodásba történő egye-

di beavatkozások. Így utasítást csak kivételes esetben és szűk körben kaphatnak a vállalatok, akkor is írásban. Az utasító köteles a vállalatot kártalanítani, mentesíteni a beavatkozás hátrányos anyagi következményei alól. Vitis esetben a vállalat bírósághoz fordulhat, s peres úton érvényesítheti követelését. (A vállalatok nem számíthatnak kártérítésre a törvény, és az államközi szerződésekben szereplő feladatok végrehajtása esetén.)

Az utasítási joghoz tehát meghatározott pénzügyi fedezet tartozik. Az ügynevezet intervenció alap nem újkeletű, a mezőgazdaságban régtől használják a termelési ingadozások csillapítására: beavatkozó felvásárlásokra, kiárusításokra. Újabbban ez az alap tartalmazza a válságághoz forduló, például a költségvetés támogatásának fedezetét. És az új esztendőtl kezdve ebből az alapról fizetik majd az egyedi beavatkozások, a központi utasítások esetleges vállalati többletköltségeit.

Aki mulat, az fizet. Aho-gyan mondják, ki-ki alapon állják a „cechet”. A vállalat viseli döntéseinek minden anyagi következményeit, elvezi a hasznot és elveszíti a kárt. S az elkerülhetetlen beavatkozás a valóban önálló és felelős vállalati gazdálkodásba szintén csak felelős lehet, nem térhet ki az anyagi konzekvenciák elől. Elvi alapokon rendeződnek a gazdasági hierarchia pólusai, kialakulnak az alkotó, kezdeményező, kockázatot vállaló munka feltételei.

Kovács József

JEGYZET

A szolgáltatásról

Az esztendő utolsó napjaiban két szövetkezeti elnökkel beszélgettem. Mindkettőjük munkahelye ügynevezett vegyes profilú, egyaránt foglalkoznak áru-termeléssel és szolgáltatással. Amikor a szolgáltató ágazatra vagy ágazatokra terelődött a szó, mindkét elnök szinte szóról szóra ugyanazt mondta. „Nekünk már régen nem éri meg, de hát mit csináljunk, szolgáltatni kell. Ezt az ágazatot el kell tartani.”

Nem lepődtem meg, hiszen már számtalan esetben hallottam ugyanezt, csak elgondolkoztam. Mi az oka annak, hogy nem éri meg? Nemhogy jobbat, korszerűbbet, változatosabbat adni nem éri meg, hanem — így globálisan — egyáltalán. Természetesen rákérdeztem. Az árákkal van a baj, hangzott a válasz. Nem emelhetjük, ugyanakkor a költségeink az egekig nőnek. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy ez csak siránkozás. Hogy világosabb legyen, vegyünk egy példát. Legyen szó, mondjuk a cipőjavításról.

Meg vagyunk-e elégedve a kapott szolgáltatással? Ugye, nem mindig. Egyzer hosszú a vállalási határidő, másszor rosszul ragasztották meg a cipő orrát. S nekünk — mármint a bérből és fizetésből élőknek — még megéri cipészhez hordani lábbelinket. Persze az állami vagy szövetkezeti szektorban. Mert ott az utóbbi években végrehajtott áremelések ellenére is olcsóbban dolgoznak, mint a maszekok körében. A cipészek szövetkezeti szinten jól keressenek. Sőt, nagyon jól. Nekik tehát megéri a szövetkezetnek azonosan már kevesebb haszna van az ő munkájukból. Emelkednek a felhasználó anyagok árai, s ezeket érvényesíteni sokszor nagyon nehéz. A szövetkezetnek tehát nem éri meg cipőjavítással foglalkozni.

„Már az is nagy szó, ha egy szolgáltató ágazat eltartja magát, tehát nem termel veszteségesen” — mondták az elnökök. Mert az emberek már csak arra adnak ki pénzt, amire nagyon kell. A nők otthon is tudnak divatos frizurát csinálni maguknak, s csak akkor mennek fodrászhoz, ha vágni kell. A fod-

rásznök pedig ülnek és horgolnak. Vagy. Minek vigye el Kovács bácsi a felesége táskáját megjavítani, ha van újra pénze. Neki javítani nem éri meg. S még sorolhatnám a szolgáltatásokkal kapcsolatos kinek miért nem éri meg felsorolást. S ez nagyon elgondolkoztató. Mert nem hiszem, hogy csupán a szolgáltatási díjak alacsony volta az oka a sok ózkdóságnak. Nem hiszem, mert ha én elnök lennék, s arra kényseritenének bizonyos szabályozók, hogy ne emeljem az árait, attól még a költségeimet esetleg csökkenthetem, sőt meg- és átszervezhetem a munkát (s még a dolgozókat is!), hogy ne termeljünk veszteségesen.

Tudom, ezen a területen vannak olyan gondok, amelyeket nem lehet egyszerű meg- és átszervezésekkel megoldani. De amit meg lehet — s az a több —, azt jó lenne úgy végrehajtani, hogy abból mindannyiunknak haszna legyen. Tehát annak is, aki csinálja, s annak is, aki igénybe veszi. „Naiv ábránd, mondta az egyik elnök —, mert elmondani is más, meg végrehajtani is. Mert lehet, hogy népszerűtlen intézkedések hatására — s itt létszámcsökkenésre gondolt — gazdaságossá tehetném az ágazatot, de így sem bírják a munkát. Csak a több pénzért nem rakhatok az emberekre nehéz terheket.”

Nem vitatkoztam, mert tudom, hogy mostanában minden szövetkezet úgy teszi gazdaságossá a szolgáltatásait, ahogy erre módja és lehetősége van. És van. Mert kiadja az üzleteit általánynyias elszámolásba. Magyarul, a saját dolgozóinak gébinbe, csak ebben a szektorban nem így hívják. S csodák csodája, ahol ez megvalósul, ott egyből megéri szolgáltatni. A dolgozó így már hajlandó elviseini a terheket, sőt többet vállal, mint amit bír. S mindez hivatásosan, a több pénzért. S a gébinjében már ezeregy ötlete van, miként tegye gazdaságossá az addig haladó ágazatot. Ugye, hogy elgondolkoztató ez a kinek, mikor és miért nem éri meg?

Iván Gizella

Szaktanulóképzésünk — a KNEB szemével

A holnap korszerű technikaijának kezelőiről, az iparfejlesztés távlati céljainak megvalósításáról, a szaktanulóképzésének helyzetéről vezetett átfogó, országos vizsgálatot a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság. A 221 vállalatot és szövetkezetet, 122 szaktanulóképző intézetet, 23 középiskolát és 16 megyei tanács szaktanulóképzési szervet érintő reprezentatív szűlésszerű és mélysgű elemzést 5000 szülő és gyerek személyes véleményére, 3000 kérdőív és 300 ankét tapasztalatai, tanulságai tették teljessé.

A népi ellenőrök 175 ezer szaktanulóképző oktatásáról, neveléséről rajzoltak hiteles képet, amely alkalmas általános következtetések levonására, megbízható alapul szolgál a szükséges kormányzati intézkedések kidolgozásához.

A közismereti tantárgyak

Vitathatatlan a több mint három évtizedes új típusú szaktanulóképzés társadalmi és gazdasági életünkben betöltött fontos szerepe. Kétségtelen, hogy az itt képzett szaktanulók adják a munkásság gerincét, ők határozzák meg a termelés folyamatát és minőségét. Az oktatók többsége ennek tudatában — a helyenként mostoha körülmenyek ellenére is — áldozatos munkát végez. Szükség is van erre, mert a vizsgálat tapasztalatai szerint a leendő szaktanulók jelentős részének bőven van pótolni- valója a közismereti tantárgyak anyagából. Ezeket — sajnos legtöbbször rossz, hibás családi megítélés alapján — kevésbé tartják fontosnak, szinte csak a bizonyítványszerzés szükséges, de felesleges terhetek adó feltételeként fogják fel.

Miután a szaktanulóképző iskolák a társadalmi mobilitás jelentős csatornáit, s a termelő ágazatoknak igen nagy szükségű van a magasabb műveltségi szintű, újabb szakmák elsajátítására képes, felkészült, szélesebb látókörű szaktanulókra, halaszthatatlan feladatok a szaktanulóképzés színvonalának fokozatos emelése, amelynek első lépését még az általános iskolában kell megtenni.

Eredményesek a szakközépiskolák

Természetes, hogy ebben a helyzetben a munkahelyek képzéskiegészítő szerepe különösen fontos. A vizsgálat nagyon sok jó példát is feltárt, ám az is igaz, hogy a vállalatok eltérő módon és mértékben támogatják a munkahelyi képzést. Az oktatók több mint egyharmada csak néhány éve foglalkozik ezzel a tevékenységgel, a tanulók oktatásával megbízott szaktanulók jelentős része teljesítményben dolgozik. Mindezt még az is tetézi, hogy sok helyütt a vezetés sem anyagiilag, sem erkölcsileg nem ismeri el kellően a gyakorlati oktatást.

Örvendetes ezzel szemben, hogy szinte egyöntetűen pozitív a szakközépiskolát végzetek megítélése: az innen kikerült tanulók rövid időn belül pótolják a szakmai gyakorlottság hiányát, és — megfelelő elméleti alapok birtokában — gyorsan képesek továbbfejleszteni. Biztató az is, hogy a vállalatok véleménye szerint a kezdő szaktanulók túlnyomó része a munkavégzéshez szükséges szakmai, gyakorlati jártasságot — a nehézségek ellenére — a belépést követő két-három év alatt elsajátítja, és alkalmassá válik a termelési-gyártási műveletek megbízható elvégzésére.

Gátolja a gyorsabb szakmai fejlődést — s ezt első sorban a szülők rótták fel —, hogy a tanulók a munkahelyek gyakran nem a szakmába vágók tevékenységgel foglalkoztatják: takarítással, bevásárlással töltik a gyakorlati oktatás idejét. Olykor — tették hozzá — még a személyes példamutatással is baj van: lógás, fuszás, gon-

datlanság, közömbösség, udvariasság, s más elítélendő jelenség befolyásolja károsan a szaktanulóképzés szemléletét, munkaerkölcsét.

Számos gond forrása — alapították meg a népi ellenőrök —, hogy a jelenlegi érdekeltviszonyok nem segítik kellően a szaktanulóképzést. Hosszabb ideje látjuk halljuk, hogy egy sor fontos szakmában állandó szűkület van, nincs elegendő jelentkező, s a végzetek közül is sokan elpályáznak. Szükségesnek látszik a szabályozás célirányos megváltoztatása, amely — a képzés szakmai szerkezetét a valós igényekhez igazítva — biztosítja a jelenleg hiányzó létszámot.

Új intézkedések

Mindezek ismeretében meg- felelő kormányzati intézkedések születtek. A XII. ötéves terv szociálpolitikai elgondolásaival összhangban várható a szaktanulóképzés- sel összefüggő jelenlegi érdekeltviszonyok felül- vizsgálata, az ösztönzők differenciálása, növelése. Olyan rendszer kimunkálása a cél, amely erősíti a fiatalok kötıdését választott szakmájukhoz és munkahelyükhöz, s minden tekintetben nagyobb szerepet juttat a vállalatoknak a szaktanulóképzésben.

Gazdasági életünk változó követelményeire jobban igazodó, rugalmas és szabadabb szakmaválasztási lehetőséget biztosító beiskolázási rendszer kialakításával foglalkoznak az érintett tárca- kszabemerei is. A különböző ágazatok egyetértéssel abban is, hogy már a képzés folyamán ösztönözni kell a tanulók érdekelttségét, erősíteni szükségét a felkészítés uni- verzális jellegét. Egységes az álláspont a tekintetben is, hogy a szaktanulóképzés szakmai irányítása a szaktár- cák feladata legyen.

Grenitler Róbert

Tengerek és havasok

Az IBUSZ Utazási Iroda programjáról

Az IBUSZ debreceni kirendeltsége ismét sikeres évet tudhat maga mögött. Bár a statisztikák nincsenek teljesen készen, annyi most is látható, hogy megynékből ismét néhány százzal többen utaztak külföldre, mint az előző évben. (Csak az egyik, legnépszerűbb utat említve, a bécsi háromnapost: erre 40—45 fős csoportokból 110-et utaztatott innen az IBUSZ.)

A tallózás az IBUSZ programjainak neméi segítséget biztosan ad, ha mást nem, felhívja a figyelmet. Új szolgáltatásokkal, új utakkal jelentkezett ez évben is az utazási iroda.

Vass Valéria, a debreceni kirendeltség vezetője előljáróban segít eligazodni az ajánlatokban: — A jaltai, szocii üdülés már jórészt el is kelt... Az ellátás, a szolgáltatások olyan jók, és évek óta egyenletes színvonalúak, hogy az árat is előzve, nem véletlenül rendkívül népszerű ez az ajánlatunk. A bolgár tengerpart, és a nagyon szép csehszlovákiai utak mellett ajánljuk az NDK-beli Sebznitz-et, ahová tavaly indítottunk először csoportot Debrecenből (amiről egyebként a Hajdú-bihari Napló is beszámolt.) Az egyéni valutakeretből vagy BC-számlájukról valutában fizetőknél új ajánlatunk: az olasz tengerparton villákat foglaltunk le (2—3 személyes szobák, főzési lehetőség stb. van), főleg családoknak vagy baráti társaságoknak érdemes ezen gondolkodni. Nagyon sikeres az 1+1 akciónk, azaz körutazás üdüléssel egybekötve.

Az IBUSZ háromféle kiadványát lapozgatva ismét egy új szolgáltatás: „Elébe megyünk Önnek!” jelszóval a D-vel jő- lőlt utazásokhoz a vidéken lakó utasok lakhelyükön vagy annak közelében is csatlakozhatnak megjelölt útvonalon.

A bolgár tengerparton az albenai Hotel Kom, a Hotel Sztrandsza az Aranyhomokon, a várnai Cserno More Hotel újonnan kapcsolódott be az IBUSZ-üdültetésbe. A jugoszláv tengerparton a „Naturisták paradicsoma” a Kovarsada üdülőtelen szintén ez évi ajánlat. A jugoszláv tengerparti egyéni személygépkocsis üdüléseknél 10 éven aluli gyermekek (külön ágon) 25 százalékos, hét éven aluli gyerekek (szülővel egy ágon) 50 százalékos kedvezményt kaphatnak. A horvát, a dalmát és a Crna Gora-i tengerpartok is várják a magyar vendégeket. Ciprus mellett Malta kristálytiszta vizével, csendjével, érdekes folklorjával bizonyára sokakat vonz. (A Buggiba-i Qawra Palace Hotel tavaly épült.)

Az olasz és a spanyol tengerpartot sem kell nagyon ajánlani, hiszen sokan utaznak oda minden évben. Osztrák utazási irodákkal közös szervezésű az új ajánlat: a Kanári-szigetek és a Baleári-szigetek, Mallorca és Ibiza.

A Közép-ázsiai kirándulás jaltai üdüléssel egybekötve (11 nap az egész) biztosan rendkívül népszerű lesz. Tizennegy napos a Skóciai panoráma körútja — de hogy ez évi újakat is említsünk: az „Alpokon át Nizzába”, vagy „Közép-Európa-tól az Atlanti-óceánig” (Nürnbergtől Amszterdamig, aztán Utrecht, Delft, Antwerpen, Brugge, Brüsszel, Aachen, Köln, Bonn, Stuttgart, Ulm, Salzburg az útvonal) nagyon szép, élményben igen gazdag utaknak ígérkeznek. Az IBUSZ-programban „új” jelszóval szerepel a szintén áutabuszos Erdélyi tájak és neves városok, valamint a „Máramarosi havasoktól a moldvai kolostoroktól az a szekelyföldre” körút.

A belföldi programok sem kevésbé érdekesek. Hazánk gyönyörű tájain (például Óriszentpéteren, Hollókón, Bugacon stb. bérelt az IBUSZ kis házakát üdülési célokra), viceink mentén, hegyeinkben igen szép szervezett túrákat lehet tenni vagy kellemesen üdülni, viszonylag olcsón is. Az 1985-ös nemzetközi ifjusági évre (NIE) való tekintettel 30 éven aluliaknak egyes megjelölt utazások és üdülések teljes részvételi díjából 15 százalék kedvezményt is ad az IBUSZ.

Sz. G.

Minden tantárgy vállalja fel!

Honvédelmi nevelés a középiskolában

Kezdetben tengeri kigyónak tűnt a honvédelmi nevelés mai módszereinek kialakítása a középiskolákban. A közoktatás kiemelkedő szerepet vállalhat a világnézet, a szocialista hazafiság és internacionalizmus formálásában; a társadalmi valóság megértése, a későbbi feladatok tudatos felvállalása, az elkötelezettség csakis egy elfogadott értékrendszer szellemében alakul majd meggyőződéssé. A fegyelem,

a közösségi érzés, a humanizmus a munkához való viszonyt is meghatározza, anyagi és szellemi javaink megőrzése pedig csak azzal a tudattal lehetséges, ha a hazát, a szocialista hazafiság és internacionalizmus formálásában; a társadalmi valóság megértése, a későbbi feladatok tudatos felvállalása, az elkötelezettség csakis egy elfogadott értékrendszer szellemében alakul majd meggyőződéssé. A fegyelem,

László alezredes és Elkan Károly helyőrségparancsnok segítségével maximális támogatást kaptunk ehhez. A honvédelmi nevelés bázisiskolája vagyunk, a legutóbbi komplex továbbképzés keretében a mi negyedikeseink tartottak bemutatót.

Az iskolában egyébként több mint 230 tagú MHSZ-klub működik. Az ifjúság — mint a nagy szám is mutatja — szívesen kapcsolódik be a lövészszakosztály munkájába. Bizonyára nem véletlen, hogy évente öt-hat tanuló katonai pályára iránti vonzalmá éppén itt és egyáltalán a honvédelmi nevelőmunka eredményeként erősödik meg.

Hat lőállásos, légpuskalövésre alkalmas a helyiségünk — mondja Balogh Ferenc, a klub titkára. — Kéthetente kétórás foglalkozásokat tartunk itt, a gyakorlati ismereteket előadásokkal, filmvetítéssel egybekötve. A november 7-i házi versenyeken kívül április 4-én szoktuk megrendezni a Lövész Vándorkupát. Tavaly második lett az iskolánk, de korábban kétszer is elnyertük a kupát. A lövészklub és az ifjúgardisták egy olyan magot jelentenek nálunk, hogy a honvédelmi nevelés gyakorlati segíteni tudnak a többieknek. Tavaly eljutottunk a Hadtörténeti Múzeumba, ezt az idejét is ter-vezük.

Nagyobb tudatossággal

A csaknem másfél évtizedes múltú visszatekintő honvédelmi nevelés az 1981/82-es tanévtől kezdve új dokumentumok alapján igyekszik eleget tenni a követelményeknek — mondja Szilágyi Zoltán, az általános és középiskolák honvédelmi nevelésének szakfelügyelője. — Tovább kellett lépni, mert pusztán a katonai szolgálatra való felkészítésre nem lehet leszűkíteni a honvédelmi nevelést. Ennél jóval összetettebb és célja is fontosabb. Iskolatípusonként külön útmutatók adnak segítséget ahhoz, hogyan építhetők be a tantervbe, a jóformán valamennyi tantárgy oktatásába ezek a feladatok a magyartól a biológiáig. Minden iskolának van honvédelmi felelőse, aki mindezt összefogja, némi-kepp ellenőrzi is. Az integráció a szakközépiskolában és a szakközépiskolákban az oktatott tantárgyak jellegéből adódóan nehezebb.

tulajdonképpen azokat az ismereteket veszik elő, amelyek év közben végképp nem férnek be a tantervekbe, míg a honvédelmi rajverseny tulajdonképpen gyakorlati vizsga is; a tanulóknak számot kell adni a tudásukról. Szakfelügyelői látogatásaim során egyre több helyen tapasztaltam azt a tudatosságot, amely a honvédelmi nevelő munkának értelmes célokat ad. Így például a balmazújvárosi Veres Péter Gimnáziumban, a debreceni Fazekasban, a hajdúdorogi mezőgazdasági szakmunkásképzőben. Különösen jól szervezett a honvédelmi nevelés a debreceni 109-es számú Szakmunkásképzőben, ahol honvédelmi kabinet működik. Megveszerte törekszenek a honvédelmi klubok kialakítására. Általában a KISZ és az Ifjú Garda ösztönző szerepe is jelentős. Ebben az évben új tankönyv jelenik meg a honvédelmi nevelés munkáját, oktatását segítve az első-második osztályos középiskolások számára. Jelentősnek tartom a Pedagógus-továbbképző Intézet, továbbá a megyei művelődési osztály és a Kossuth laktanya segítségével megszervezett komplex tanfolyamot, amelyen közel száz honvédelmi felelős vett részt. A legtöbb iskolában megvan a feltételek ahhoz, hogy mind többen megszerezzék a lövészvezetői igazolványt, így még kevesebb külső segítségre szorulnak az intézmények.

A honvédelmi nevelésre szánt idő — évi húsz óra — elegendő-e?

Előbb valóban megijedtek egy kicsit a pedagógusok. Lényegében a múlt tanévtől zajlik új formák, keretek között a honvédelmi nevelés; előbb meg kellett ismerni, helyre kellett tenni a feladatokat. Érdemes arra törekedni, hogy ne külső segítséggel, hanem saját erőből próbálja megoldani a tantestület az elméleti oktatást. A honvédelmi napokon

Előbb valóban megijedtek egy kicsit a pedagógusok. Lényegében a múlt tanévtől zajlik új formák, keretek között a honvédelmi nevelés; előbb meg kellett ismerni, helyre kellett tenni a feladatokat. Érdemes arra törekedni, hogy ne külső segítséggel, hanem saját erőből próbálja megoldani a tantestület az elméleti oktatást. A honvédelmi napokon

Eszközök és lehetőségek

Melyek a lapos lövedék-pályá előnyei? Milyen minőségű a jó ivóvíz békében és rendkívüli körülmények között? A legegyszerűbb kérdések közül igyekeztem választani, mert némelyiknél egy kicsit magam is zavarba jöttem. Ezek zömére azonban a tanulók tudják a választ. Erről próbál meggyőzni Suba Zoltán, a Péchy Mihály Építőipari Szakközépiskola honvédelmi felelőse.

órán is, mondjuk a Paksi Atomerőmű kapcsán. Kémiórán beszélni lehet a vegyi fegyverekről, a biológiai tudnivalókat a munkavédelem tantárgyánál is előkerülnek, sőt a műhelygyakorlatba is beépíthető bizonyos ismeretek, míg a testnevelés oktatásának tantervébe belekerülnek a lövelési alapismeretek, alaki gyakorlatok, a tereptani tudnivalókat földrajzórán lehet elmélyíteni — mondja Zilahi János igazgató. — Ebben a tanévben kezdődött a katonapolitikai ismeretek oktatása a tantestület és természetesen az ifjúság számára is. Tíz

A legfontosabb szempont, hogy a honvédelmi oktatás ne legyen túl merev, mert könnyen népszerűtlenné válik. Nálunk az egész tantestület kiveszi ebből a munkából a részét, és jó partner a Kossuth laktanya, a HAÉV MHSZ-klubja és az MHSZ városi szervezete is. A honvédelmi rajversenyeken ünnepélyes keretek között, mégis játékosan állítjuk össze a programot úgy, hogy a fegyelem mellett egyben hangulatos és kellemes legyen. Az utóbbi években a MÁV-igazgatóság Vágóhid utcai lőterén rendeztük meg a rajversenyeket. Itt lőnek először kispuskával a diákok, élvezik a konkrét katonai feladatokkal való megismerkedést is.

A tantervi témakörön túl — tereptani és egészségügyi ismeretek, lökiképzés, polgári védelem — hogyan lehet a különböző tantárgyak anyagába beépíteni a honvédelmi nevelést?

A hazaszeretetre, internacionalizmusra nevelés, az erkölcsi, ideológiai tudatformálás főképpen a magyar és a történelem tanítása során, az osztályfőnöki órákon valósítható meg. De a szocialista hazai vívmányairól szóló lehet például a fizika-

Két éve egyébként az iskola lövészklubb megkapta a KISZ KB dicsőítő oklevelét. A Kölcsey Művelődési Központ szerepét és kezdeményezéseit a honvédelmi nevelésben valamennyien dicsérik. Olyan lehetőségeket tudnak biztosítani — ilyen volt az utóbbi években megrendezett kiállítás, előadás-sorozat és fegyverbemutató —, amelyre a középiskolák saját erejéből ilyen formában nem futná.

A honvédelmi nevelés sok összetevője közül a hazaszeretet és áldozatvállalás érzésének erősítése a legjelentősebb. Effajta értelmezéssel adható valódi cél ennek a munkának.

D. Karádi Katalin

Elvis Presley vonzereje

Ötven éve született a rock and roll királya

A rock and roll királyára emlékezik a világ. Ma lenne ötvenéves Elvis Presley. Kedden este százmilliók nézik a tévéállomások emlékműsorát és sok ezer rádióadó sugározza a kellemes világszereket.

Hogy lett a földgolyó sok száz millió lakójának mindig dalban érkező, kedves ismerőse, sőt kedvence, netán bálványja Elvis Presley? Úgyannyira, hogy a ritmizmusnak másik lejegyzésének, a beatnek a királyja. John Lennon halála előtt néhány héttel ezt nyilatkozta: „Yoko Onóval utol akarjuk érni Elvis Presley-t.” Pedig Presley a rockzene első korszakának, a tánczenének volt világszereplője, John Lennon pedig a maga társadalmi

közegében szinte forradalmi gondolatokkal üzent az ifjúságnak beatdalai szövegeiben. Presley dallamai és szövegei viszont kellemes langymeleg ventilátoroként veszik közre emberüket, vagy a ritmikus, gondatlan büfelejtő tánczenéhez teremtik meg a muzsikát. Aztán akad néhány magyar sztár, aki már messze van Elvis Presley zenei világától. Például a gondtalanság helyett nemegyszer az ifjúság gondjait felvállaló Illés Lajos. Vagy Kovács Kati, aki a Presley-ből sokszor kiragacsosodó, selyemcukor ízű kellemes ellenpontjait előadói egyéniségében valami nyers szépséget hordoz. Presser Gábor pedig már a rockzene drámaiságát is jól bontotta ki a színpadok számára,

SZALAGAVATÓ

A Tóth Árpád Gimnázium január 5-én, szombaton este rendezte meg a sportcsarnokban végzős diákjainak a szalagavató ünnepségét és bálját. A gimnázium 223 diákjának mellére tűzték fel a szalagot.

A szalagtűzés pillanata

Nyitótánc

(Fotó: Iklódy János)

„Minden fórumot ki kell használni”

KISZ-aktivisták továbbképző táborában

Talán nem jutott volna eszembe, hogy felkeressem a hadháztéglási KISZ-aktivisták továbbképző táborát, ha nem értesülök arról is, hogy a negyvenöt résztvevőből huszonöt a Hajdúsági Iparművek dolgozója.

Hogyan lehetséges, tündötem, hogy a HIM egyszerre nélkülözni tud ennyi fiatalot? És nem is akármilyeneket: mozgalmi vezetőket, s egyben szakembereket, mérnököket, munkásokat, közvetlen termelésirányítókat.

A dolog az ellenpéldától igazán érdekes. Hiszen sok esetben az tapasztalható, hogy a hivatalos kikérő ellentéte a fiatal KISZ-vezetők egy része nem érkezik meg a megyei KISZ-bizottság politikai képzési központjába, s nem vesz részt a tanfolyamon. Többnyire az az indok, hogy nem tudják őket nélkülözni a termelőmunkában.

Ezek után talán érthető érdeklődésem e rendhagyó-nak is mondható továbbképzés iránt, melyet másodikban rendeznek meg önállóan a hadháztéglási fiatalok.

Az indíték

Hadháztégláson 1984-ben új helyzett alakult ki — mondja Csósz Klári, a megyei KISZ-bizottság titkára, a tábort vezetője. — Megszűnt a járás, s a két község egyesült. KISZ-bizottságunkat közvetlenül a megyei bizottság irányítja, s a HIM KISZ-esei pedig a községi KISZ-bizottsághoz tartoznak. Ez azt jelentette, hogy egyik napról a másikra tartalmatlan munkát és vonzó szabadidős programot biztosítani. Amikor ki-derült, hogy még mi, KISZ-

vezetők is alig ismerjük egymást, megbeszéljük, hogy néhány napos továbbképzést szervezzünk a legfontosabb feladatok megbeszélése érdekében, ismerkedünk és megpróbálunk „összehangolódni”.

Idejében megértettük — folytatja Tóth András, a HIM KISZ-bizottságának tagja —, hogy azokat a tartalmi, szervezési, továbbképzési feladatok, amelyeket korábban a járási KISZ-bizottság elvégzett helyettünk, most magunknak kell megcsinálni. Indokoltan tartottuk tehát, hogy az 1984 januárjában jól sikerült és hasznosnak ítélt továbbképzést az idén is megismételjük.

A KISZ-vezetők továbbképzésének hasznosságára, azt hiszem, a község és munkahelyeink vezetői is ráéreztek — fogalmazza meg a lényegét Pécsi Lajos, a Bocsкаи Termelőszövetkezet KISZ-szervezetének titkára. — Ők maguk is részt vállaltak a fórumon, és megbeszéléseket vezetnek, tájékoztatókat adnak. Tudják, hogy nekünk, fiataloknak orszóslán részt kell vállalni a termelési tervek megvalósításában. S az általuk tartott fórumok ez alkalommal is segítettek ráhangolódni az 1985. évi feladataink végzésére.

A program

Az aktivistatábor első napján az MSZMP KB 1984. október 9-i ifjúságpolitikai állásfoglalásából adódó feladatok tekintették át. Délután „Összinte válaszokat” címmel rendeztek fórumot, a nagy-község vezetőit látták vendégül. Ott volt a községi és az iparművek pártbizottságának titkára, s a község tanácselnöke. Közös cél volt, hogy a

fiatalok megismerjék a települések fejlesztésével kapcsolatos elképzeléseket.

Hogy aztán a délelőtti tárgyaló KB-állásfoglalás batorította-e fel a fiatalokat, vagy a község vezetői készültek fel kellőképpen, pontosan tudván, hol szorít az a bizonyos cipő, most nem érdemes találgatni. Tény, hogy a családi ház építésére vállalkozó fiataloknak kilenc közművesített telket ajánlottak fel, s szóbeli megállapodás született arról is, hogy a község belterületén KISZ-vevőnkkel kezdődik majd el a sorházépítés.

A második napon gazdasápolitika a téma. Délelőtti népgazdaság egészére vonatkozóan, a délutáni szekciókban mindez az adott munkahelyre, ágazatra adaptálva. A kérdések az új gazdasági szabályozó rendszer hatásaira és az 1985. évi tervre vonatkoztak. A Hajdúsági Iparművek fiataljainak kérdéseire Gellértfi István gazdasági igazgató válaszolt. Ott tudtam meg, s bízva abban, hogy hasznos információt közölök, elmondom: a HIM-ben a lakástámogatás összege 1985-ben 50-től 120 ezer forintig terjedő kamatmentes hitel lesz.

A további két nap programjában ideológiai témájú előadások, viták, vetélkedők szerepeltek a KISZ-szervezetek aktuális feladatairól. Na és játékos, diszkós, táncos kísérletek az „összehangoló-dáshoz”.

Jó időzítés

A találkozást KISZ-fiataljainkkal rendkívül hasznosnak tartom — mondja Gellértfi István. — Az új szabályozórendszer megértése és az 1985. évi terv megismertetése érdekében minden lehetőséget, minden fórumot ki kell használni. S az itt jelenlévő fiatalok politikai, ugyanakkor gazdasági vezetők is. Sőt, hangadó munkahelyi közönségeiknek. Azt remélem, hogy ha sikerült megértetni velük céljainkat, megismertetni eszközeinket, terveink megvalósítása érdekében meggyőzően agitálnak majd.

Az, hogy a HIM és a hadháztéglási munkahelyek néhány napra nélkülözni tudták KISZ-vezetőiket, egyrészt az időpont szerencsés megválasztásának köszönhető. (Az év eleji leltározások, karbantartási munkák során könyvnyebben tudják őket helyettesíteni.) A legfontosabbnak azonban a résztvevők, szervezők és vezetők egyaránt a jó időzítést tartják. Ez pedig a következő: a fiataloknak legyen igényük új információkra, a vezetők, előadók pedig tudjanak megfelelő tájékoztatást adni. Ez esetben egyik sem hiányzik.

nagyobb rock and roll táncoló, slágerhallgató milliókat. Pedig hát a táncos, dalos, felszíni kellemre mindig többen figyelnek, mint a megrendítő, megtisztító zenei mélységekre — a művészetre. Lám, Presley sem jutott el odáig. Nyár végén lesz nyolc esztendeje, hogy meghalt.

Földessy Dénes

Regény

Megjelen

Az 1985-ös esztendő szépirodalmi roszadály Szabolcs, László verseit a folyóirat Dob-regényének egy lóról fúj a szél Győző lírai esszé-címrel.

Két közművashatunk a F az immár tíztekintő olvasó roly pedig az edési tanácskoz-tára tér vissza. Erdekes an-tum rovatban, mozgalma cím-vel Németh L és Kodolányi írat, Varga Im-kezik. Sinka L közöl dolgozat-lan, Sinka toll-olvashatunk.

A Kritika Iaczkó András-tán, Fülöp L László közöl s Endre, Mándy László, Szönyi-nár H. Lajos k-

A Figyelő Csoóri Sándor írott nekrológ-ri Tibor-dram-Lükő Gábor-rrenc az ünne-szól, Bakó En-

Részlet

Esik. Majne kezik lassú su-justi arany. Mamiért támad-dalom? Aszá-szajjal mormo-szvegem, hí-nevedket, s hí-figyelem az csattanó vidá-Köszöntem. Ilyen köszönté-fagottá mere-im alvó, kése-kívánom ezt. Helyette — ne-pogtattak ajtó-lottam talán? Szükségtelen a-tele, mikor a t-befelé. Mégis-lom. A nyugat-Különös szó: mint igát. A p-pő emberisé-cse”, felkiáltó-embernek lenn-nek jenni, én-ben legalább-Állunk század-lanságban, fé-vénytelen jelk-gányos szálf-tölgy, eltévedt

A BANYAI ÁLTALÁNOS SZOBORPA ANYAGABÓ

Sulyok József

Regényrészlet, dokumentumok

Megjelent az Alföld januári száma

Az 1985-ös esztendő első Alföld-számának szépirodalmi rovatában Király László, Várady Szabolcs, Gécz János és Baránszky László verseit találjuk. Ugyancsak itt közli a folyóirat Dobos László: Sodrásban című regényének egy részletét. Boda István: Tárjólőről a szél című elbeszélését és Határ Győző lírai esszéjét A költészet kiskitéje címmel.

Két közművelődési témájú dolgozatot olvashatunk a Fórum rovatban. Varga Csaba az immár tizenkét esztendő óta műltra visszatekintő olvasótábor-mozgalomról ír, Tar Károly pedig az októberi országos közművelődési tanácskozáshoz néhány fontosabb gondolatára tér vissza.

Érdekes anyagokat találunk a Dokumentum rovatban. Juhász Géza és a népi írók mozgalma címmel, Lévy Botond jegyzetével Németh László, Illyés Gyula, Szabó Pál és Kodolányi János leveleiből közöl a folyóirat, Varga Imre pedig Illyés Gyulára emlékezik. Sinka István Nagysurányban címmel közöl dolgozatot Fitos Vilmos, s egy kiadatlant, Sinka tollából származó publicisztikát is olvashatunk.

A Kritika rovatban Görömbei András, Laczó András, Dobos István, Simon Zoltán, Fülöp László, Szilassy Zoltán, Imre László közöl recenziókat Sütő András, Illés Endre, Mándy Iván, Hernádi Gyula, Gyurkó László, Szőnyi György Endre, valamint Molnár H. Lajos könyveiről.

A Figyelő rovatban közli a folyóirat Csóori Sándor Cs. Szabó László halálára írott nekrológját, Tóth Dénes egy korai Déri Tibor-dramát ajánló írását, Vitéz László Lukács Gáborról szóló elmélkedését. Zöld Ferenc az ünnepi könyvhetek tanulságairól szól, Bakó Endre az 1984-es tokaji írók tábor

alföld

IRODALMI, MŰVELŐDÉSI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

BARÁNSZKY LÁSZLÓ
KIRÁLY LÁSZLÓ
VÁRADY SZABOLCS VERSEI
DOBOS LÁSZLÓ
REGÉNYRÉSZELETE
"KÖLTŐK MŰHELYÉBEN"
HATÁR GYŐZŐ ESSZÉJE
VARGA CSABA ÍRÁSA
AZ OLVASÓTÁBOROKRÓL
DOKUMENTUMOK
A NÉPI ÍRÓKRÓL
CSÓORI SÁNDOR
CS. SZABÓ LÁSZLÓ HALÁLÁRA

HARMONCHATODÉK ÉVFOLYAM 1985/1

tapasztalatairól. Lukácsy Sándor a festő Korniss Dezsőt mutatja be az olvasóknak. Az Alföld januári számának illusztrációit anyagát Banga Ferenc grafikái, illetve Korniss Dezső tiszteletképeiből válogatták.

A hagyományokhoz híven ez a szám tartalmazza az Alföld 1984. évi tartalommutatóját is.

KULTURÁLIS jegyzetek

1

Az elmúlt hét végén megnyílt a Tócsokertben az Alfa filmszínház. Tizenegyre emelkedett ezzel a debreceni mozikk száma. Az Alfa a második lakótelepi filmszínház Debrecenben. Az izléses, dekoratív kivitelezésű kis mozi minden bizonnyal szívesen látogatják majd a környéki lakói. Azt hiszem, aligha lehet kétséges, hogy az új városrészekben szükség van közösségi kulturális létesítményekre. Sajnos, az első debreceni lakótelepek (Új Élet park, Fényes udvar) építéskor nem vették a fenti szempontot figyelembe a tervezők. A Tócsokertben — elsősorban anyagi hiánya miatt — nem épült olyan komplex művelődési intézmény, mint az Újkerterben az Általános Nevelési Központ. Miután a közelmúltban könyvtárat avattak az iskolában és most elkészült a mozi is, az intézmény mégis kulturális centrummá vált. Azon nem szabad csodálkozni, hogy a filmszínház befogadó képessége mindössze 94. Ma már lejárt a „gigantikus” kulturális létesítmények korszaka. Világszerte diszkrétebb, hangulatosabb, kis befogadó képességű színházak, kulturális létesítmények épülnek. Olyanok, mint az Alfa filmszínház. A tervezők ezúttal az újkerterinél szebb, esztétikusabb nézőteret alakítottak ki, olyat, amelyben valóban jól érzi magát a néző. A városi tanács és a Mozizémi Vállalat közös munkájának eredményeképpen létrejött kulturális egység valóban új színfolt a debreceni városban. A város különböző területeinek kulturális ellátottságát.

még hozzátehetjük Földes Anna személyes tapasztalatát: „A múltkoriban, este nyolckor Jele András filmjénél, az Angyal üdvözlőnél huszonheten ültünk a Toldi mozi-ban. És én tisztán lelkiismerettel senkit sem beszéltem rá erre a filmre, amelyet az ember tragédiája megcsúfolásának érzek.” Ha a fenti két idézet egymás után végiggondolom, csupán azt nem értem, ha a szakma egyik kiválósága és egy neves újságíró ilyen pontosan érzékeli a magyar filmművészetben jelentkező öncélú filmkészítés veszélyes tendenciáit, és ha a moziüzemi vállalatok vezetői is hasonló véleményen vannak, akkor miért nem történik mégsem változás? Ha van művészet, amelynek közönségcentrikusnak kell lenni, akkor az a film! Ideje lenne végre, hogy az alkotók figyeljenek a forgalmazókra, azok problémáira és a közönség véleményére. Ellenkező esetben néhány év múlva, a videószínház általánosává válásakor, filmszínházaink nagy része becsukhatja kapuit — ha magyar filmet vetít. De egyáltalán, kinek lehet érdeke, olyan filmet készíteni, amelynek egy-egy előadásán húszan vagy harmincan ülnek?

3

Az elmúlt év nyarán lapunkban Leskó Árpádné Hol sírjaink domborulnak című írásra foglalkozott a debreceni honvédtemetőben levő áldatlan állapotokkal. A cikkben leírtakkal nem értett egyet Rácz József, a Debrecen városi Tanács osztályvezetője. Az ő válaszáit is közzétűnk. Véleményünk az volt, hogy külső munkatársunk néhány pontatlansága ellenére fontos kérdést vetett fel. A közelmúltban levelet kaptunk a Debreceni ÁFESZ-től. Bégány Bálintné szövetkezetpolitikai elnök arról értesített bennünket, hogy a szövetkezet fiataljai a Naplóban megjelent cikk hatására felváltották a hősök temetőjének gondozását. Október 6-án előtti negyvenhat fiú és lány ment ki a temetőbe, nagy területen kitakarították a sírok közötti utakat és virágot helyeztek el a sírkövekön. A KPVDSSZ kulturális napok programja alkalmából szervezett városnéző séta egyik állomása a honvédtemető volt. Azt is megtudtuk, hogy létrejött egy szerződés a Debreceni ÁFESZ KISZ- és szakszervezeti bizottsága, a Petőfi szocialista brigád, valamint a Városgazdálkodási Vállalat parkfenntartási üzemege között a temető gondozására vonatkozólag. Valami tehát történt cikkünk hatására. Talán nem nagy dolog, de mégis jelent valamit. Nevezetesen azt, hogy vannak olyan fiatalok, akik fontosnak tartják a hagyományok és történelmi emlékek ápolását és megbecsülését. Talán abban is bízhatunk, hogy nem egyszeri megmozdulásról van szó, s így talán pusztuló emlékeink (Nagy Sándor-emlékmű, honvédtemető) valóban várostörténelmi emlékekké válhatnak. Tanulsága az esetnek számomra az is, hogy az emberek hitére, hazaszeretetére építve olykor pénz nélkül is meg lehet oldani rendezetlen kérdéseket.

Filip Tibor

2

Ebben az évben is megkapják a legjobb magyar filmek alkotói és szereplői a filmkritikusok által megszavazott díjakat. A döntés már e héten megszületik az Újságíró Szövetség székházában rendezendő tanácskozáson. Kíváncsian várjuk a kritikusok döntését. Vajon az elkészült huszonkét új magyar film közül azokra voksolnak-e, amelyek elnyerték a közönség tetszését is, avagy az egyéni utakon járó, de a közönséghez utat nem találó produkciókra szavaznak? Sajnos, változatlanul regisztrálunk kell a szomorú tény, hogy a magyar film és a magyar közönség közötti szakadék továbbra is szélesen tátong. Mintha a filmszakma elfelejtkezne arról, hogy a „közönség” nem lehet leváltani. Erről esett szó a Nők Lapja egyik legutóbbi számában közölt interjúban. Földes Anna beszélgetett Nemeskürty Istvánnal, a Filmtudományi Intézet igazgatójával. Ő a következőket mondta: „Engem is aggaszt, amikor úgy tűnik, hogy a rendezők egymásnak csinálnak filmet. Stúdióvezetőként is azt vallom, hogy ki kellene nyitni a magyar filmet a közönség felé. Néha arra gondolok, jó lenne, ha nem rokon, baráti és szakmai közönség, hanem jegyváltó, fizető nézők előtt mutatnák be az új magyar filmeket. Akkor a rendezők az eddiginél jobban rákényszerülnének arra, hogy szembenézzenek a közönséggel.” Ehhez

Részlet Király László prózaverseiből: (Éjféle eső)

Esik. Majnem éjfél, és érkezik lassú suhogással a májusi arany. Magánügy — de miért támad bennem a riadalom? Aszálykor cseresep szájjal mormoltam kuruzsló, szövegem, hívtam az éltető nedveket, s most rémülten figyelem az egészségétől ki-csattanó vidám villámokat. Köszöntenek. Köszönöm az ilyen köszöntéseket. Fényük fagyottá merevíté kedveltem, alvó, kései arcát, és nem kívánom ezt. Mit kívánnék helyette — nem tudom. Kopogtattak ajtómon? Nem halottam talán? Nagy baj ez, szükségtelen magány kezdete, mikor a fő járható út a befelé. Mégis jobb a nyugalom. A nyugalom: békétérés. Különös szó: túrni a békét mint igát. A marcangoló, tépő emberiség „szakszókinése”, felkiáltójel-ujjai. Pedig embernek lenni = türelmesnek lenni, egymással szemben legalább. A tolerancia. Állunk századvégi tanácsatlanságban, félrevezető, érvénytelen jelképeinkkel: magányos szálfény, viharvert tölgy, eltévedt lovas, alag-

utak a hóban, mindent elől-tő szó-ár, fenyegető szederjes némaság. A felhívások derűs csobogását zúgás takarja, eltérített zuhatag, szennyezett, sellőtlen folyó, hörgő gépek. Egymás felé araszoló üzenetek a leaszfaltozott levegőben — a tisztá képtelenség. „Mit csinál most X. Y.” — ezzel az egyszerű kérdésmondattal lehetne (új-ra)kezdeni. Mennyire nehéz (könyv) utáni, s nemutálni. A háttérforrás lehetetlensége a kötelező szembenézés követeli. Ha pedig így van, újra kell fogalmaznunk például az esőt. Széthulló lehetetlenségek vésznyalábok a végtelenségig? — nem jó. Pályázatot hirdetek az eső újrafogalmazására, részt vehet egyre szűkülő baráti köröm. Jutalmazni szeretném — mások helyett is — a telitalálatokat. S az eső után a szél, a szivárvány, szerelem, szomorúság, szenvedély, szenvedés — csak e furcsa, szalmazsóró sz-nél maradvány is, hogy elragadna nyelvünk szelleme! Sűrű kopogás a bádogg ablakpárkányon. Szorgos galambok búzát szemelnek — mondja Zé Bohóc —: ez az eső. El szerettem volna mondani valamit — ez meg a legszomorúbb múlt idő. A nyelvთანok személytelen csönjje. De már késő. Kéziratok asztalomon, rajtuk más kéziratok mosolyognak: elfaradtam, sikeres vagyok, igaz-e, őcsi?! Az igazság végül is hálatlan celtábla — mire rálöhetne a merénylő, oly messze kerül tőle, nem is látja. Ez a leghosszabb távú előrejelzésem. „ó, naivságom szépvív, áttetsző kupolája. Esik: Újra kell fogalmaznunk a záport, zivatart, zimankót, s a z kedvéért — mondjuk — Zetelakát.

A BÁNYAI JÚLIA ÁLTALÁNOS ISKOLA SZOBORPARKJÁNAK ANYAGÁBÓL

Sulyok József: Harmónia

Filmnapló

Nem tudom, hogy milyen céllal írta és rendezte Fazekas Lajos a Defekt című filmjét, de bizom benne, hogy nem törekedett Alfred Hitchcock babérjaira, mert ha igen, akkor az eredményt illetően keservesen ki kell őt ábrándítanom. Egyébként egyáltalán nem véletlen, hogy a tulajdonképpeni cselekmény kezdő képsora láttán a jámbor kritikusknak azonnal az amerikai „filmóriás”, a Psycho jut eszébe. Itt is, ott is egy-egy magányos nő indul útnak, s két ki végül egy vesztijelős éjszakán egy egyedül élő örült férfi házában, illetve moteljében. Fazekas Lajos örültje beteg feleségét, Hitchcocké beteg anyját hazudja még a ház lakójának. A biztosnak vélt menedék falai között mindkét nőre ugyanaz a sors vár: a jószágos férfiú kegyetlenül az életére tör. Hitchcock hősnője nem tud a gyilkos csapások elől kitérni, Fazekas Lajos hősnőjé azonban keményebb fából faragták: dulakodás során egy súlyos szobadisz-szel leüti ellenfelét, majd saját tettétől megrémülve levonszolja a férfit a ház pincéjébe és a ciszternába dobja. Tudom, egyetlen dolog egy krimi cselekményét kritika ürügyén elmesélni, de azért nem érzem vétkesnek magam, mert akivel szemben ezt a bocsánatos bűnt elkövetem, az sokkal nagyobb bűnt követett el, mint én: felháborító módon plagizált. Ráadásul a Defektben a plagizálás ténye nemcsak a cselekmény magjánál figyelhető meg, hanem az apróbb részle-

Alkotói defekt

teknél is. Hitchcocknál a fiatal férfi, Norman szobájában egy kitömött madár mered a belépő Marionra, Fazekas Lajos filmjében pedig egy kitömött kutya kacintgat ijesztően a tesztileg-lelkileg egyaránt kiméretült éjszakai utasra. A Psycho-ban — mint Hitchcock nagyon sok filmjében — jelentős „szerep” jut a lépcsőnek: amikor a nyomozó, a lány keresésére indulva, eljut Norman lakásába, valóságos megtorpan az emeletre vezető lépcső előtt. Érezzük, hogy a rejtély nyitja lappang az utolsó lépcsőfokon túl, de ekkor még nem adatik meg számunkra, hogy beavatottnak érezzük magunkat: amikor a nyomozó az utolsó lépcsőfokra lépne, a jelenetet a mennyezet alá helyezett kamerán keresztül látjuk, s ezáltal felismerhetetlenné válik a gyilkos arca. Egy későbbi jelenetben, amikor a meggyilkolt Marion húga, Leila behatol a házba, ugyanazon lépcsőn haladva jut el Norman anyjának szobájába, amelyet üresen talál, majd Norman elől menekülve a pincébe szalad. Itt megint kiemelt szerepe van a lépcsőnek: először a menekülés lehetőségét biztosítja a lány számára, majd úgy tűnik, a kikerülhetetlen hatal közelébe lép a lépcsőkön feléje, Fazekas Lajos filmjében mindez — néhány mellékszálaló eltekintve — megismétlődik: a pince lépcsőjén haladva jut el a

hősnő a rendőrség által nyomozott eltűnési esetek nyitjához, csak ekkor ő még nem tudja, hogy milyen titkokat rejtget a ciszternában. A pillanatnyi szituációban csak az a világos, hogy ez a lépcső biztosítja számára a lehetőséget, hogy elrejtse a hullát, s megmeneküljön a gyilkosság gyanújától. Mindkét filmben — az eddigiek értelmében — egyértelműen kihangsúlyozzák az alkotók a lépcső „szerepét”, különböző szövegekkel, beállításokkal fényképezik, kihangsúlyozva egy-egy részletét, jelenetét vagy csak annak tünő szövegeit. A két film kapcsolatát illetően még egy kísérletet hasonlóságot említenék meg, bár itt a gyilkos és az áldozat személye felcserélődik: a Psycho-ban Norman a gyilkosság után gondosan eltüntetni az áruló nyomokat: kimossa a kádat, lemossa a cseppeket, feltörli a padlót, a Defektben a gyilkosság lett áldozat nemét meghazudtoló lelkiérvvel tesz rendet a dulakodás nyomait őrző lakásban. A legapróbb részletekre is kiterjed a figyelme: nemcsak a véryomokat mossa fel, hanem gondosan eltüntetni az árulkodó ujjlenyomatokat is. Az egyes részletek megfontolatlan és stilszerűtlen lemosásán kívül egyéb negatívumok is megfigyelhetők Fazekas Lajos filmjében: ezek között is leg-súlyosabb a szereplők cselekedeteinek logikátlansága, a pszichikai ábrázolás teljes hiánya. A Psycho-ban a magányosan élő férfi örült cselekedeteinek pontosan körülhatárolt magyarázata van, végül is ez a háttérben meghúzódó titok, ez a cselekmény központi magva, amelyre Hitchcock a film egészét építi. Képtelenség a cselekmény során végig homály veszi körül Norman alakját, de ez a homály a film végére egyértelműen megszűnik. Ezzel szemben — annak ellenére, hogy a Defektben fény derül egy gyilkosság-sorozatra, ha a szereplők cselekedeteinek motívumait vizsgáljuk — minden értelmetlen és megmagyarázhatatlan marad. Fazekas Lajos a film írójaként „mindössze” arról felekezett meg, hogy minden gyilkossággal kapcsolatosan az az elsőként felvetődő kérdés: miért tette, mi vezette, mi juttatta el a gyilkost addig, hogy szörnyű tettét végrehajtsa? Az, hogy a Defekt főszereplője örült, még önmagában nem elég magyarázat — örültsége ugyanis csak közvetlen magyarázatul szolgál, ilyen esetben elsősorban a megbomlott lelkiállapot előidéző ok érdeklé a nézőt, illetve az olvasót. Ez viszont a Defektben hiányzik. Ezzel szemben a lány tettének képtelenségét megvan a magyarázata: önvédelemből ölt, más válaszára az adott szituációban nem volt. De

Sümei Anikó

Regényrészlet, dokumentumok

Megjelent az Alföld januári száma

Az 1985-ös esztendő első Alföld-számának szépirodalmi rovatában Király László, Várady Szabolcs, Gézi János és Baránszky László verseit találjuk. Ugyancsak itt közli a folyóirat Dobos László: Sodrásban című regényének egy részletét, Boda István: Tarlóról fúj a szél című elbeszélését és Határ Győző lírai esszéjét A költészet kiskitéje címmel.

Két közművelődési témájú dolgozatot olvashatunk a Fórum rovatban, Varga Csaba az immár tizenkét esztendő múltja visszatekintő olvasótábor-mozgalomról ír, Tör Károly pedig az októberi országos közművelődési tanácskozára néhány fontosabb gondolatára tér vissza.

Érdekes anyagokat találunk a Dokumentum rovatban Juhász Géza és a népi írók mozgalma címmel, Lévy Botond jegyzetével Nemeth László, Illyés Gyula, Szabó Pál és Kodolányi János leveleiből közli a folyóirat, Varga Imre pedig Illyés Gyulára emlékezik. Sinka István Nagysurányban címmel közöl dolgozatot Fitos Vilmos, s egy kiadatlant, Sinka tollából származó publicisztikát is olvashatunk.

A Kritika rovatban Görömbei András, Laczkó András, Dobos István, Simon Zoltán, Fülöp László, Szilassy Zoltán, Imre László közöl recenziókat Sütő András, Illés Endre, Mándy Iván, Hernád, Gyula, Gyurkó László, Szőnyi György Endre, valamint Molnár H. Lajos könyveiről.

A Figyelő rovatban közli a folyóirat Csóori Sándor Cs. Szabó László halálára írott nekrológját, Tóth Dénes egy korai Déri Tibor-dramát ajánló írását, Viri László Lukó Gáborról szóló elmélkedését. Zöld Ferenc az únnepi könyvhetek tanulságairól szól, Bakó Endre az 1984-es tokaji írók tábor

alföld

IRODALMI MŰVELŐDÉSI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

BARÁNSZKY LÁSZLÓ
KIRÁLY LÁSZLÓ
VÁRADY SZABOLCS VERSEI
DOBOS LÁSZLÓ
REGÉNYRÉSZELETE
"KÖLTŐK MŰHELYÉBEN"
HATÁR GYŐZŐ ESSZÉJE
VARGA CSABA IRÁSA
AZ OLVASÓTÁBOROKRÓL
DOKUMENTUMOK
A NÉPI ÍRÓKRÓL
CSÓORI SÁNDOR
CS. SZABÓ LÁSZLÓ HALÁLÁRA

HARMINCHATODIK ÉVFOLYAM 1985/1

tapasztalatairól. Lukácsy Sándor a festő Korniss Dezsőt mutatja be az olvasóknak. Az Alföld januári számának illusztrációs anyagát Banga Ferenc grafikái, illetve Korniss Dezső tustrajzi közül válogatták. A hagyományokhoz híven ez a szám tartalmazza az Alföld 1984. évi tartalommutatóját is.

Részlet Király László prózaverseiből: (Éjféli eső)

Esik. Majnem éjfél, és érkezik lassú suhogással a májusi arany. Magánügy — de miért támad bennem a riadalom? Aszálykor cserepes szájjal mormoltam kuruzsló szöveget, hívtam az éltető nedveket, s most rémülten figyelem az egészségétől kicsattanó vidám villámokat. Köszöntenek. Köszönöm az ilyen köszöntéseket. Fényük fagyottá merevítik kedvetlen, álmo, kései arcát, és nem kívánom ezt. Mit kívánnék helyette — nem tudom. Koptogattak ajtómon? Nem hallottam talán? Nagy baj ez, szükségletlen magány kezdete, mikor a fő járható út a befelől. Mégis jobb a nyugalom. A nyugalom: béketűrés. Különös szó: tűrés a békét mint igát. A marcangoló, tépő emberiség „szakszókincse”, felkiáltójel-ujjai. Pedig embernek lenni = türelmesnek lenni, egymással szemben legalább. A tolerancia. Állunk századvégi tanácsatlanságban, félrevezető, érvénytelen jelképeinkkel: magányos szálfenyő, viharvert tölgy, eltévedt lovas, alag-

utak a hóban, mindent elől-és szó-ár, fenyegető szeder-és némaság. A felhívások derűs csobogását zúgás takarja, eltérített zuhatag, szennyezett, sellőtlen folyó, hörgő gépeket. Egymás felé araszoló üzenetek a leaszfaltotzott levegőben — a tisztá képtelenség. „Mit csinál most X. Y.?” — ezzel az egyszerű kérdőmonddal lehetne (újra)kezdeni. Mennyire nehéz (könnyű) utálni, s nemutálni. A háttérforrás lehetetlensége a kötelező szembenézés követeli. Ha pedig így van, újra kell fogalmaznunk például az esőt. Széthulló lehetni vesszényalábok a végzetlenségből? — nem jó. Pályázatot hirdetek az eső újrafogalmazására, részt vehet egyre szűkülő baráti köröm. Jutalmazni szeretném — mások helyett is — a telitalálatokat. S az eső után a szél, a szivárvány, szerelem, szo-

morúság, szenvedély, szenvedés — csak e furcsa, szalmazsló sz-nél maradvány is, hogy elragadna nyelvünk szelleme! Sűrű kopogás a bádog ablakpárkányon. Szorgos galambok búzát szemelnek — mondja Zé Bohóc —: ez az eső. El szerettem volna mondani valamit — ez meg a legszomorúbb múlt idő. A nyelvtenek személytelen csönjde. De már késő. Kéziratok asztalomon, rajtuk más kéziratok mosolyognak: eltrafáltam, sikeres vagyok, igaz-e, őcsi?! Az igazság vége is halálban celtábla — mire rálohetne a merénylő, oly messze kerül tőle, nem is látja. Ez a leghosszabb távú előrejelzésem. „ó, naivságom, szépívenem”. Balgás-gom szépívű áttetsző kupolája. Esik. Újra kell fogalmaznunk a záport, zivatart, zimankót, s a z kedvéért — mondjuk — Zetelakát.

A BÁNYAI JÚLIA ÁLTALÁNOS ISKOLA SZOBORPARKJÁNAK ANYAGÁBÓL

Sulyok József: Harmónia

Nem tudom, hogy milyen céllal írta és rendezte Fazekas Lajos a Defekt című filmjét, de bizom benne, hogy nem törekedett Alfred Hitchcock babérjaira, mert ha igen, akkor az eredményt illetően keservesen ki kell őt ábrándítanom. Egyébként egyáltalán nem véletlen, hogy a tulajdonképpeni cselekmény kezdő képsora láttán a jámbor kritikusnak azonnal az amerikai „filmóriás”, a Psycho jut eszébe. Itt is, ott is egy-egy magányos nő indul utnak, s kőt ki végül egy vesztjósól éjszakán egy egyedül élő örült férfi házában, illetve moteljében. Fazekas Lajos örültje beteg feleségét, Hitchcocké beteg anyját hazudja még a ház lakójának. A biztosnak vélt menedék falai között mindkét nőre ugyanaz a sors vár: a jóságos férfiügyvetlenül az életére tör. Hitchcock hősnője nem tud a gyilkos csapások elől kitérni, Fazekas Lajos hősnőjén azonban keményebb fából faragták: dulakodás során egy súlyos szobadiszor leüti ellenfelét, majd saját tettétől megrémülve levonszolja a férfit a ház pincéjébe és a ciszternába dobja. Tudom, egyetlen dolog egy krimi cselekményét kritika ürügyén elmesélni, de azért nem érzem vétésnek magam, mert akivel szemben ezt a bocsánatos bűnt elkövetem, az sokkal nagyobb bűnt követett el, mint én: felháborító módon plagizált. Rádadásul a Defektben a plagizálás ténye nemcsak a cselekmény magjánál figyelhető meg, hanem az apróbb részle-

Filmnapló

teknél is. Hitchcocknál a fiatal férfi, Norman szobájában egy kitömött madár mired a belépő Marionra, Fazekas Lajos filmjében pedig egy kitömött kutya kacsingat ijeszítően a testileg-lelkileg egyaránt ki-merült éjszakai utasra. A Psychoban — mint Hitchcock nagyon sok filmjében — jelentős „szerep” jut a lépcsőnek: amikor a nyomozó, a lány keresésére indulva, eljut Norman lakásába, valóságilag megtorpap az emeletre vezető lépcső előtt. Érezzük, hogy a rejtély nyitja lappang az utolsó lépcsőfokon túl, de ekkor még nem adatik meg számunkra, hogy beavatottnak érezzük magunkat: amikor a nyomozó az utolsó lépcsőfokra lépne, a jelenetet a kamerázás aláhelyezett kamerán keresztül látjuk, s ezáltal felismerhetetlenné válik a gyilkos arca. Egy későbbi jelenetben, amikor a meggyilkolt Marion húga, Leila behatol a házba, ugyanazon lépcsőn haladva jut el Norman anyjának szobájába, amelyet üresen talál, majd Norman elől menekülve a pincébe szalad. Itt megint kiemelt szerepe van a lépcsőnek: először a menekülés lehetőségét biztosítja a lány számára, majd úgy tűnik, a kikerülhetetlen halál közeledik a lépcsőkön feléje, Fazekas Lajos filmjében mindez — néhány mellékszálattól eltekintve — megismétlődik: a pince lépcsőjén haladva jut el a

KULTURÁLIS jegyzetek

1 Az elmúlt hét végén megnyílt a Tócskertenben az Alfa filmszínház. Tizenegyre emelkedett ezzel a debreceni mozgó száma. Az Alfa a második lakótelepi filmszínház Debrecenben. Az izléses, dekoratív kivitelezésű kis mozi minden bizonnyal szívesen látogatják majd a környéki lakói. Azt hiszem, aligha lehet kétséges, hogy az új városrészekben szükség van közösségi kulturális létesítményekre. Sajnos, az első debreceni lakótelepek (Új Élet park, Fényes udvar) építéskor nem vették a fenti szempontot figyelembe a tervezők. A Tócskertenben — elsősorban anyagi hiánya miatt — nem épült olyan komplex művelődési intézmény, mint az Újkertben az Általános Nevelési Központ. Miután a közelmúltban könyvtárat avattak az iskolában és most elkészült a mozi is, az intézmény mégis kulturális centrummá vált. Azon nem szabad csodálkozni, hogy a filmszínház befogadó képessége mindössze 94. Ma már lejárt a „gigantikus” kulturális létesítmények korszaka. Világszerte diszkrétebb, hangulatosabb, kis befogadó képességű színházak, kulturális létesítmények épülnek. Olyanok, mint az Alfa filmszínház. A tervezők ezúttal az újkertinél szebb, esztétikusabb nézőteret alakították ki, olyat, amelyben valóban jól érzi magát a néző. A városi tanács és a Művészeti Vállalat közös munkájának eredményeképpen létrejött kulturális egység valóban új színfoltal gazdította Debrecen kulturális életét, harmonikusabbá tette a város különböző területeinek kulturális ellátottságát.

2 Ebben az évben is megkapják a legjobb magyar filmek alkotói és szereplői a filmkritikusok által megválasztott díjakat. A döntés már e héten megszületik az Újságíró Szövetség székházában rendezendő tanácskozáson. Kíváncsiak várjuk a kritikások döntését. Vajon az elkészült huszonkét új magyar film közül azokra voksolnak-e, amelyek elnyerték a közönség tetszését is, avagy az egyéni utakon jár, de a közönséghez utat nem találó produkciókra szavaznak? Sajnos, változatlanul regisztrálnunk kell a szomorú tényt, hogy a magyar film és a magyar közönség közötti szakadék továbbra is szélesen tátong. Mintha a filmszakma elfelejtkezne arról, hogy a „közönség” nem lehet leváltani. Erről esett szó a Nők Lapja egyik legutóbbi számában közölt interjúban. Földes Anna beszélgetett Nemeskürty Istvánnal, a Filmtudományi Intézet igazgatójával. Ő a következőket mondta: „Engem is aggaszt, amikor úgy tűnik, hogy a rendezők egymásnak csinálnak filmet. Stúdióvezetőként is azt vallom, hogy ki kellene nyitni a magyar filmet a közönség felé. Néha arra gondolok, jó lenne, ha nem rokon, baráti és szakmai közönség, hanem jegyváltó, fizető nézők előtt mutatnák be az új magyar filmeket. Akkor a rendezők az eddiginél jobban rákényszerülnének arra, hogy szembenézzenek a közönséggel.” Ehhez

még hozzátehetjük Földes Anna személyes tapasztalatát: „A múltkoriban, este nyolckor Jelez András filmjénél, az Angyali üdvözlétnél huszonheten ültünk a Toldi mozi-ban. És én tisztán lelkiismeretjén sem beszélnek rá erre a filmre, amelyet az ember tragédiája megcsúfolásának érzek.” Ha a fenti két idézet egymás után végiggondolom, csupán azt nem értem, ha a szakma egyik kiválósága és egy neves újságíró ilyen pontosan érzékeli a magyar filmművészetben jelentkező öncélú filmkészítés veszélyes tendenciáit, és ha a moziüzemi vállalatok vezetői is hasonló véleményen vannak, akkor miért nem történik mégsem változás? Ha van művészet, amelynek közönségcentrikusnak kell lenni, akkor az a film! Ideje lenne végre, hogy az alkotók figyeljenek a forgalmazókra, azok problémáira és a közönség véleményére. Ellenkező esetben néhány év múlva, a videós általánossá válásakor, filmszínházaink nagy része becukhatja kapuit — ha magyar filmet vetít. De egyáltalán, kinek lehet érdeke, olyan filmet készíteni, amelynek egy-egy előadásán húszan vagy harmincan ülnek?

3 Az elmúlt év nyarán lapunkban Leskó Arpádé Hol sírjaink domborulnak című írása foglalkozott a debreceni honvédtemetőben levő áldatlan állapotokkal. A cikkben leírtakkal nem értett egyet Rácz József, a Debrecen városi Tanács osztályvezetője. Az ő választ is közöltük. Véleményünk az volt, hogy külső munkatársunk néhány pontatlansága ellenére fontos kérdést vetett fel. A közelmúltban levelet kaptunk a Debreceni AFÉSZ-től, Bégány Bálintné szövetkezetpolitikai előadó arról értesített bennünket, hogy a szövetkezet fiataljai a Naplóban megjelent cikk hatására felvállalták a hősök temetőjének gondozását. Október 6-a előtt negyvenhat fiú és lány ment ki a temetőbe, nagy területen kitakarították a sírok közötti utakat és virágok helyezték el a sírhalmokon. A KPVDSZ kulturális napok programja alkalmából szervezett városnéző séta egyik állomása a honvédtemető volt. Azt is megtudtuk, hogy létrejött egy szerződés a Debreceni AFÉSZ KISZ- és szakszervezeti bizottsága, a Petőfi szocialista brigád, valamint a Városgazdálkodási Vállalat parkfenntartási üzemága között a temető gondozására vonatkozólag. Valami tehát történt cikkünk hatására. Talán nem nagy dolog, de mégis jelent valamit. Nevezetesen azt, hogy vannak olyan fiatalok, akik fontosnak tartják a hagyományok és történelmi emlékek ápolását és megbecsülését. Talán abban is bízhatunk, hogy nem egyszeri megmozdulásról van szó, s így talán pusztuló emlékeink (Nagy Sándor-emlékmű, honvédtemető) valóban várostörténelmi emlékhelyekké válhatnak. Tanulsága az esetnek számomra az is, hogy az emberek hitére, hazaszeretetére építve olykor pénz nélkül is meg lehet oldani rendezetlen kérdéseket.

Filep Tibor

Alkotói defekt

az ő cselekedeteit illetően is bekövetkezik a logikai bukfcnc. A férfi házába betérve visszautasítja a férfi közeledését, s mivel ekkor még nem tudhatta, hogy egy többszörös gyilkossal áll szemben, egyértelmű, hogy a férfi szexuális közeledése ellen tiltakozik. Néhány órával a gyilkosság után viszont minden tiltakozás nélkül lefelecsúszik egy tehérgöpcsi vezetővel, aki karambolozott kocsiját úgy ahogy helyrehozza. Továbbá: a gyilkosság után a legaróbb árulkodó nyomot is eltünteti a lakásban, nehogy a férfi eltűnésének felfedezése után a gyanú rá terelődjön. Hazatérve azonnal bevallja tettét férjének — mindezek után a rendező gyors vágással csak azt a jelenetet mutatja, amikor a rendőrségen férjével együtt a kihallgatásra várakozik. De az, hogy milyen gyötörődésen ment keresztül, mielőtt így határozott, esetleg a férje — ha egyáltalán az ő hatása a magyarázat — hogyan tudta erre rábeszélni, mindez homályban marad. Így aztán nem hiába támadt az a gyanú, hogy a holttest és a nyomok eltűntetésének egyetlen világos, konkrét célja van: a közönség idegrendszerének birtigálása. Ehhez viszont Fazekas Lajos filmje — a néha túlzott naturalizmusnak tarkított jelenetek ellenére is — édeskevés, mondhatni a nullával egyenlő.

Sümei Anikó

A BIOGAL Gyógyszergyár
 közgazdasági vagy agrártudomány egyetemi
 végzettséggel, angol nyelvtudással rendelkező
férfit alkalmaz
 nemzetközi gazdasági kapcsolatokkal
 foglalkozó területen
előadói munkakörben.
JELENTKEZÉS
 írásban vagy személyesen a vállalat
 munkaügyi osztályán.
 Cím: Debrecen, Pallagi út 13.

Magas szakmai képzettséggel
 és
 nagy gyakorlattal rendelkező,
 legalább egy idegen nyelven beszélő
**szakembert reklám-
 területen, vezető munkakörben,
 azonnali belépéssel alkalmazunk.**
A JELENTKEZÉSEKET
 részletes szakmai önéletrajzzal
 „Reklámigényes vállalat” jellegre
 a kiadóba kérjük megküldeni.

HALALOZÁS
 Fájó szívvel tudatjuk, hogy
DR. TAKÁCS ISTVÁN,
 a Debreceni Orvostudományi
 Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati
 Klinikájának professzora, 56
 éves korában tragikus hirtelenséggel
 elhunyt. Szeretett halottunk
 temetése január 9-én, szerdán 13
 órakor lesz a Köztemető 2. sz. ravatalozó
 terméből polgári szertartás szerint. Lakás:
 Debrecen, Bessenyey u. 5.
 A gyászoló család.
 Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
ÓZV. DOMBI MÁRTONNE
 Bíró Marci,
 életének 66. évében hosszú, súlyos
 betegség után elhunyt. Szeretett
 halottunk temetése 1985. január
 10-én, 13 órakor lesz a Köztemető
 1. sz. ravatalozó terméből, egyházi
 szertartás szerint. Lakás: Debrecen,
 Csapó u. 63. szám. A gyászoló család.
 Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
CSIZ LAJOSNE
 Szabó Julianna
 76 éves korában hosszan tartó
 betegség után elhunyt. Szeretett
 halottunk temetése 1985. január 9-
 én, szerdán 11 órakor lesz a Köztemető
 2. sz. ravatalozó terméből polgári szertartás
 szerint. Lakás: Debrecen, János u.
 51. A gyászoló család.
 Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
ÓZV. CSECSÓDI FERENCNE
 Fábán Erzsébet
 77 éves korában hosszú betegség
 után elhunyt. Szeretett halottunk
 temetése 1985. január 9-én, 15
 órakor lesz a Köztemető 1. sz.
 ravatalozó terméből egyházi szertartás
 szerint. Lakás: Debrecen, Létai út 57.
 A gyászoló család.
 Fájó szívvel tudatjuk, hogy
ÓZV. MIHALIK JOZSEFNE
 Kemecsei Teréz
 78 éves korában hosszú, súlyos
 betegség után elhunyt. Szeretett
 halottunk temetése 1985. január
 9-én, szerdán 11 órakor lesz a
 Köztemető 1. sz. ravatalozó ter-
 méből polgári szertartás szerint.
 Lakás: Debrecen, Mácsai u. 9.
 Előző: Busi u. 18. A gyászoló
 család.
 Fájó szívvel tudatjuk, hogy
ÓZV. TELKI LASZLÓNE
 Tóth Ióna
 73 éves korában váratlanul el-
 hunyt. Szeretett halottunk temetése
 1985. január 10-én, csütörtök
 11 órakor lesz a Köztemető
 2. sz. ravatalozó terméből egyházi szertartás
 szerint. Lakás: Debrecen, Rakos-
 kovszky Dániel u. 27. A gyászoló
 család.
 Köszönetnyilvánítás
 Köszönetet mondunk mindazoknak,
 akik felejtetetlen halottunk,
ÓZV. ZAN MIKLÓSNÉ
 temetésén megjelentek, ravatalára
 koszorút, virágot helyeztek és
 mélyszégy bánatukban részvételt
 osztoztak. A gyászoló család.
 Köszönetet mondunk mindazoknak,
 akik felejtetetlen halottunk,
GOMORI JÁNOSNE
 temetésén megjelentek, ravatalára
 koszorút, virágot helyeztek és
 mélyszégy bánatukban részvételt
 osztoztak. A gyászoló család.
 Köszönetet mondunk mindazoknak,
 akik felejtetetlen halottunk,
VARGA ETEKA
 temetésén megjelentek, ravatalára
 koszorút, virágot helyeztek és
 mélyszégy bánatukban részvételt
 osztoztak. A gyászoló család.
 Köszönetet mondunk mindazoknak,
 akik felejtetetlen halottunk,
DR. NYAKAS MIKLÓSNÉ
 Varga Eteka,
 a népművészet mestere temetésén
 megjelentek, ravatalára koszorút,
 virágot helyeztek, a fájalmunkát
 nyihitni igyekeztek, részvéteket
 nyújtottak. A gyászoló család.
 Köszönetet mondunk mindazoknak,
 akik felejtetetlen halottunk,
PINTER SANDORNE
 temetésén megjelentek, ravatalára
 koszorút, virágot helyeztek és
 mélyszégy bánatukban részvételt
 osztoztak. A gyászoló család.
 Köszönetet mondunk mindazoknak,
 akik felejtetetlen halottunk,
PUSKÁS BELÁNE
 temetésén megjelentek, ravatalára
 koszorút, virágot helyeztek és
 mélyszégy bánatukban részvételt
 osztoztak. A gyászoló család.
 Hálás szívvel mondunk közö-
 netet mindazoknak, akik felejtet-
 tetlen halottunk.
 Köszönetet mondunk mindazoknak,
 akik felejtetetlen halottunk,
VARGA ETEKA
 temetésén megjelentek, ravatalára
 koszorút, virágot helyeztek és
 mélyszégy bánatukban részvételt
 osztoztak. A gyászoló család.
 Takarítónóket alkalmaz a Csokonai
 Színház. Jelentkezés a színház
 portáján.

INGATLAN
 Eladó a Kulcs u. 26/B szám alatti kis
 másfél szobás ház, 70
 négyzetméter telekkel, Su-
 bák.
 Kertes házamat elce-
 relem 2 vagy 1+2
 szobás, tanács lakásra.
 „Kévszázéves kék-
 tők” jellegre a kiadó-
 ba.
 Kertes családi ház
 azonnal beköltözhető,
 nagy kerttel, víz, villany,
 nagy szobák, dupla-
 cserélő, 13. sz. Erdeklődni: Kucur u.
 131. alatt.
 Debrecen, Ióska u. 22.
 szám alatt 270 négyzet-
 méteres építési telek (ker-
 tés) sűrűn elrendezett.
 Erdelkődni: 2. számú
 ÖMK, Debrecen 1. szoba.
 Debrecen, Sallai u. 39.
 szám alatt kétalkos
 felújított ingatlan
 igényesnek eladó. Erdel-
 kődni: 2. számú
 ÖMK, Debrecen 1. szoba.
 Kétszobás, ékezős,
 összkomfortos családi
 ház, kétszobás, dupla-
 cserélő melléképülettel
 eladó. Cserélőház be-
 számitok. Buzogány u.
 9. sz.
 Gábor Áron u. 25.
 sz. alatt 300 négyzet-
 méteres építési telek (ker-
 tés) sűrűn elrendezett.
 Erdelkődni: 2. számú
 ÖMK, Debrecen 1. szoba.
 Kétszobás, ékezős,
 összkomfortos családi
 ház, kétszobás, dupla-
 cserélő melléképülettel
 eladó. Cserélőház be-
 számitok. Buzogány u.
 9. sz.

APRÓHIRDETÉSEK
 Ingatlan vásárolnék,
 lehetőleg családi házat
 udvarral, esetleg romo-
 sát is, villamosított, ma-
 ximum 300 méterig. Te-
 lefon: 12-382.
 Elcserélem debreceni
 öreg háza, építési tele-
 kere, bocsakerti két-
 szobás üdülőm, vagy
 eladom. „Esetleg ráfélé-
 tek” jellegre a kiadó-
 ba.
 Elcserélem lakható ta-
 nyas ingatlanomat egy
 hold földdel, víz, vil-
 lany van, józágatásra
 kiválóan alkalmas. Más-
 félszobás, tanács, vagy
 saját kis házra vagy
 házra. Tamásipuszta,
 Dézsi tanya 3.
ÁLLÁS
 Karosszérialakatos, se-
 gedét felvezek. Híj-
 vég, Monostorpályi út
 54.
 Gépírástanulós fizül-
 vokrak vakrással szaktá-
 rokán januárban meg-
 kezdhető. Sallai utca 5.
BUZGÓ
 Mindenféle szép bú-
 tor vétele és eladása.
 Arany János u. 13. Te-
 lefon: 20-019.
 Szekrényorok, heve-
 rók, reklámok vétele és
 eladása. Pásti u. 8.
 Szép bútorok vétele és
 eladása. Bajcsy-Zsilinsz-
 ky u. 23. Pásti utca sar-
 k.
 Virágvilág azonnali
 eladó. Erd.: 15-104 tele-
 fonszámon egész nap.
 Falpari gépek iparfel-
 számolás miatt eladók.
 Tarányi u. 4.
 33 négyzetméter sár-
 gasbarna, 29 négyzet-
 méter piros ragasztható
 padlószőnyeg eladó. Erdel-
 kődni: Görgey u. 16.
 III/30.
 Pianinó költözés miatt
 olcsón eladó. Erdelkő-
 dni: Koltos, Honvéd u.
 25. sz. 3. Csak 17-től
 18 óráig.
 Nagy mennyiségű is-
 tallótrágya szállítással
 együtt eladó. Lakatos u.
 40. sz.
 Nagyméretű, nagy
 teljesítményű Philips
 sztereó rádiós magnó el-
 adó. Irányár 35 000 fo-
 rint. Tel.: 16-839 5 óra
 után.
 Sirkomunkát vállal
 Balogh János kislipart.
 Debrecen, Darabos u.
 12. VI. 31.
 15 darab modern fest-
 mény sűrűn eladó.
 „Aron alul” jellegre a
 kiadóba.
 JVC A-X40 erősítő
 17 000 forintért, KEN-
 WOOD KT-60 rádiótu-
 ner 10 000 forintért sűrű-
 gősen eladó. Szűcs Sándor,
 Nagycsede, Hunyadi
 út 10.
 Olaj vegyes tüzelésű
 Modul kazán sűrűn el-
 adó. Olajút tér 12.
 tel.: 13-919.
 280 kilogrammos pri-
 ma kövér sertés eladó.
 Tóth, Csapó u. 60. Te-
 lefon: 16-598.
 S-51-es Simson jó
 állapotban, és készár
 spoiler eladó. Debrecen,
 Huszár Gál u. 34/A.
 Héltakarítási munkát
 magánosoknak és köz-
 leteknek vállalkozó.
 Erdelkődni: 20-721 tele-
 fonszámon.
 Részleteltérítést
 vállalkozó, győsen vagyok.
 Erd. a déliúti órákban
 és du. 3-7-ig. Db.,
 Áchim A. u. 18. 4-es
 busz.

Ingatlan
 Eladó a Kulcs u. 26/B szám alatti kis
 másfél szobás ház, 70
 négyzetméter telekkel, Su-
 bák.
 Kertes házamat elce-
 relem 2 vagy 1+2
 szobás, tanács lakásra.
 „Kévszázéves kék-
 tők” jellegre a kiadó-
 ba.
 Kertes családi ház
 azonnal beköltözhető,
 nagy kerttel, víz, villany,
 nagy szobák, dupla-
 cserélő, 13. sz. Erdelkődni: Kucur u.
 131. alatt.
 Debrecen, Ióska u. 22.
 szám alatt 270 négyzet-
 méteres építési telek (ker-
 tés) sűrűn elrendezett.
 Erdelkődni: 2. számú
 ÖMK, Debrecen 1. szoba.
 Debrecen, Sallai u. 39.
 szám alatt kétalkos
 felújított ingatlan
 igényesnek eladó. Erdel-
 kődni: 2. számú
 ÖMK, Debrecen 1. szoba.
 Kétszobás, ékezős,
 összkomfortos családi
 ház, kétszobás, dupla-
 cserélő melléképülettel
 eladó. Cserélőház be-
 számitok. Buzogány u.
 9. sz.
 Gábor Áron u. 25.
 sz. alatt 300 négyzet-
 méteres építési telek (ker-
 tés) sűrűn elrendezett.
 Erdelkődni: 2. számú
 ÖMK, Debrecen 1. szoba.
 Kétszobás, ékezős,
 összkomfortos családi
 ház, kétszobás, dupla-
 cserélő melléképülettel
 eladó. Cserélőház be-
 számitok. Buzogány u.
 9. sz.

EXPRESSZ
 Árpád tér 4. sz. alatt
 2 szobás 53 négyzet-
 méteres földszinti, nagy
 erkélyes szövetkezetes
 lakás eladó. Újkeri ABC-
 vel szemben. Erdelkődni: Tassá-
 diéknál.
 550 négyzetméter építé-
 si telek Alsóörsz, Aranykapu u. 18. sz.
 alatt eladó. Be van ke-
 rítve. Villany, víz van.
 Erdelkődni Debrecen,
 Bust u. 6. sz. (Alsó-
 csengő).
 Befeljes előtt emele-
 tes családi ház eladó.
 „Hét vezér utca” jel-
 legre a kiadóba.
 Kétszobás, összkomfor-
 tos családi ház eladó.
 1+2 főtől OTP-jele-
 gű kist beszámitok Erdel-
 kődni Szeremley u.
 16/B vagy Jókai u. 8. 16
 óráig, Kaluba.
 Tanya józágatásra
 alkalmas 800 négyzetmé-
 teres telekkel távra is
 bérbe kiadó. Debrecen,
 Puzdra út 14.
 Eladó hájós utcai 2
 és fél szobás 64 négy-
 zetméteres szövetkezetes
 lakás kp. + OTP-át-
 vállalással. 12 000/
 négyzetméter” jellegre a
 kiadóba.
 Elcserélem másfél szobás
 belvárosi földszin-
 tes házfelújított lakásom
 sűrűn eladó. Kisebb is,
 nagyobb is érdekel.
 „Meggyezés alapján”
 jellegre a kiadóba.
 Budapesti szoba-kony-
 hási tanács lakásom
 debrecenre cserélem.
 Cím: Nyakas, Db.,
 Damjanich u. 30.
 Rézgy eladó. Erdel-
 kődni 27-173 telefonon.

Pályázat!
Műszaki vezetői (főmérnöki) munkakör betöltésére.
A megbízás 1 évre szól, és
ALKALMASSÁG esetén véglegesítjük munkakörében.
FELTÉTEL:
 — Könyvtári Műszaki Főiskola,
 — 5 éves vezetői, 10 éves szakmai gyakorlat,
 — erkölcsi feddhetetlenség.
A PÁLYÁZAT TARTALMA:
részletes önéletrajz, korábbi munkahelyek és beosztások, jelenlegi munkahely, beosztás és jövedelem.
A PÁLYÁZATOT
„Könyvtári 54 242” jellegre a Magyar Hirdetőbe
kérjük leadni.

Dolgozókat alkalmaznak
 Hajdúszoboszló vegyészeti üze-
 münkbe azonnali belépéssel vállalko-
 zót felvesszünk. Jelentkezés: Hajdúszob-
 oszló, Rákóczi út 3.
 A Debreceni Postaigazgatóság tele-
 pi gondnokosa, Galamb utca 16. alá
 felvevő udvari segédmunkást, takari-
 tónóket, konyhai kiegészítő és villany-
 szerelőt.
 Felvételre keressünk asztalos, elektro-
 műszerész szakmunkást, betanított opti-
 kást, falpari gépünkést egy mű-
 szakos munkakörbe, mechanikai mű-
 szereszt, szak- és betanított esztergá-
 lyost, betanított sajtolót két műs-
 zaki munkakörben (tervező foglalkozta-
 tás, valamint 6 óra tény rész-
 munkatöltés kiegészítő). TANERT 1. sz.
 mechanikai gyáregység, Debrecen,
 Hámán Kató u. 76. sz. Jelentkezés a
 gyáregység munkaügyi csoportjánál.
 A Hajdú megyei Állami Építőipari
 Vállalat felvevő közműves, és, vashe-
 tonszerelő, festő, üveges, hegesztő, hi-
 degburkoló, csőhőszigetelő, esődobogós
 szakmunkásokat. Munkásszállás, éke-
 zés, utazási kedvezmény biztosítva, 40
 óráig munkahely. A munkásszállás la-
 kók részére felmért különleges pótlé-
 kó fizetünk. Jelentkezés a munka-
 erő-gazdálkodáson, Debrecen, Kálvin
 tér 11.
 A H.-B. m.-1 Tanács Temetkezési
 Vállalata felvevő viz-, gázszelő és
 villanyvezető szakmunkást. Jelentke-
 zés a Köztemetőben.

Szolgáltató vállalat debreceni székhelye
pályázatot hirdet
 az alábbi munkakörök betöltésére:
 útkezelési feladatok ellátásához
 gyakorlattal rendelkező:
 — közlekedésmérnököt vagy útépitési és
 fenntartási (esetleg mélyépítési
 üzemélnökök,
 — forgalomtechnikust,
 — mélyépítési technikus (számításban,
 műszaki ellenőrzésben gyakorlattal
 rendelkezőt).
A jelentkezéseket
 részletes önéletrajzzal, az eddigi szakmai
 tevékenység bemutatásával a hirdetőbe kérjük
 leadni
 „Szolgáltató Vállalat 259 552” jellegre.

Felvétele keresünk
 egy, illetve három műszakra
 villanyszerelőket, üzemfenntartó lakatosokat,
 szerszámkészítő szakmunkásokat
azonnalra.
JELENTKEZNI:
 Debreceni Műanyag Ipari Szövetkezet,
 Debrecen, István út 89.

A KSZV
KOMÁDI KENDERFONÓGYÁRA
felvételt hirdet
 nők részére, a gyár új profiljára,
 két műszakos, fizikai munkakörökre,
 zsinergyártó gépekre.
 Bérézés — a betanulási idő után —
 teljesítmény alapján.
 Igény szerint, korlátozott számban
 munkásszállást biztosítunk.
JELENTKEZNI LEHET
 személyesen a gyár üzemgazdasági osztályán.
Cím:
 Komádi Kenderfonógyár.

TÖRÖKSZÉLES

Törökország...
 tagja, hagyom-
 sult Allamokhoz
 Európá tökések or-
 zódó politikai sz-
 gét szorosra szor-
 zálak és vitath-
 na, illetve ide-
 értés egészíti ki
 hatalmon levő
 elnök. Kenan
 nácsádó feltétele-
 szolgálatok az
 Szövetség prog-
 shington és so-
 szövetségesei is
 mazzák” Anka
 jelentős gazdas-

Nyikolaj Tyibov
 fő ankarai lárgy

és az utóbbi éve-
 velt katonai tár-
 tatnak Törökors-
SZALONKÉPES
SEMPONTOK

Az 1980-as é-
 rőkségre az or-
 zökszerepre tart-
 a törekvés
 párhuzamosan j-
 török vezetés e-
 elképzeléseiben
 feltétlen megör-
 régi barátságok-
 runk követelm-
 zovda Ankara u-
 ket keres: aktív
 főleg a szomsz-
 kelet-európai
 A nyitásra t-
 készítette a törö-
 katonai rendsze-
 szik, hogy mind-
 korlatban, min-
 felé szalonképe-
 magát. Olyan
 stratégiát dolgo-
 rökország szám-
 Evren, amelyne-
 eddignél kedvez-
 megítélést szere-
 az országban. E-
 automatikusan
 vonzaná a hitel-
 ruházní szánd-
 kereskedőket, és
 sorban a katoná-
 ez ideig idege-
 matkákat.
 Évtizedünkben
 ban azt is kez-
 hogy az elveszt-
 tély visszazse-
 kereti a szétzilá-
 és közigazgat-
 megváltoztatásá-
 ségességhez.
 Ezért hirdettél-
 rában egyidejű-
 tart kapuk e-
 közvélemény
 sának program-
 hoz elegendhe-
 zonyult, hogy a-
 tés ébren tart-
 előtt az alkot-
 való visszatéré-
 (Ennek a stra-
 az egyik jelent-
 1983. őszén meg-
 garj kormány is-

TOVÁBBI
MOZGATÓRUG
 A törökország
 másik mozgató-
 nem posztán t-
 a honi gazdasá-
 zete. A ma-
 (amely az ut-
 rendületlenül
 gyű), a Jellás
 növekedés, a k-
 sodás, a mu-
 már évtizedün-
 kányszerítette a
 zetést, hogy ne
 amerikai vagy
 európai — nem
 len — segély-
 fenn magát,
 inkább maga-
 utakat a válsá-
 sához. Első lép-
 ra szigorú gaz-

ÜZEMI LAPOKBAN OLVASTUK

Aktív közéleti tevékenység

A ma ifjúsága a holnap felnőtt nemzedéke címmel egész oldalas összeállításban számolt be a Tiszántúli Gazdasági Vállalat lapja decemberi számában a vállalati ifjúsági parlamentről. A beszámolóban a vállalati ifjúsági képviselői a vállalatnál az összállomány létszámnak közel 33 százaléka, pontosan 951 fő 30 éven aluli. Am azt is megtudjuk a tudósításból, hogy a fluktuáció mértéke számottevő, ami érezhető gondot jelent a vállalatnál.

Az ifjúsági parlamenten elhangzott, hogy az FMKT-mozgalom munkája és szín-

vonala csökkent az utóbbi időben. Fontos tehát — állapították meg —, hogy a kedvezőtlen folyamatot megállítsák, s javasolták, hogy a gazdasági vezetők próbáljanak megfelelő erkölcsi és anyagi érdekeltség megteremtésével a fiatalok részére a mindennapi rutinmunka mellett olyan gazdasági és műszaki feladatokat meghatározni, amelyek ösztönzik a fiatalokat, s amelyek a vállalat számára is fontosak.

A fiatalok közéleti tevékenysége jónak mondható. A KISZ-tagok mintegy 40 százaléka aktív közéleti tevékenységet folytat.

A munkapad mellett

A Hajdúsági Iparművek lapja decemberi számában egyebek között bemutatja Erdődi Imre harmincéves szerszámkészítő mesterszakmunkást. A bemutatásnak fontos oka van: a fiatal szakember — aki mellel alapszervezeti KISZ-titkár is — kiemelkedő mozgalmi munkáját a KISZ KB dícsérő oklevelét kapta. A párbeszéd kiderül, hogy Erdődi Imre 1970-ben, tanulmányok között lépett be az ifjúsági szervezetbe. A szerszámkészítő üzemben egy jól dolgozó KISZ-alapszervezetbe került, amely sokat segített a mozgalmi munka elsajátításában. 1981-ben lett alapszervezeti titkár és a KISZ-bizottság tagja.

Az interjúból továbbá az is kiderül, hogyan látja egy kitüntetett: a gazdasági, avagy a mozgalmi munkának van-e nagyobb megbecsülése...

Baleseti krónika

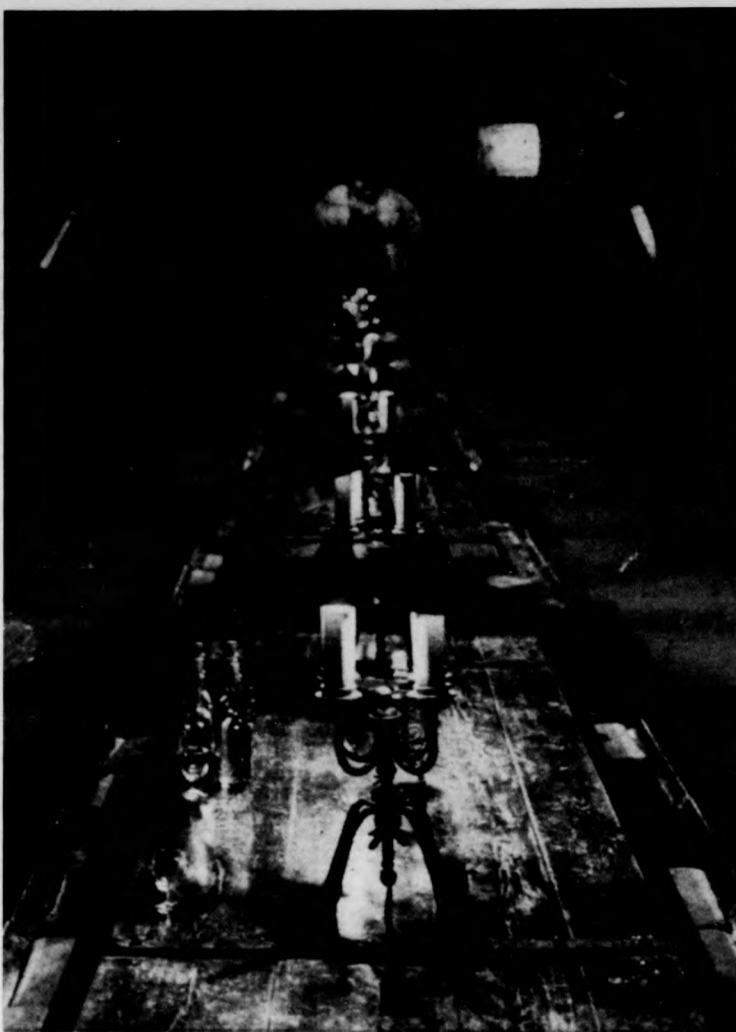
Megyénkben 1984. december 27-től 1985. január 6-ig 11 személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt. A balesetek során nyolcan súlyos, ötven könnyű sérülést szenvedtek. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a sikos, jeges utak, a ködös időjárás ellenére a balesetek száma a korábbi hetekhez viszonyítva jelentősen csökkent. Am a jelenlegi időjárási és útviszonyok mégis óvatosságra intenek valamennyiünket.

December 28-án 14 órakor a Létavértes és Monostor-pályi közötti úton F. D. az általa vezetett személygépkocsijával a sikos, jeges úton megszuport és az árokba borult. A gépkocsi utasa súlyos sérülést szenvedett.

December 30-án Pallag belterületén Sz. P. személygépkocsijának sebességét nem az útviszonyoknak megfelelően választotta meg, és az úttestről lesodródva betonoszlopnak ütközött. A vezető súlyos, utasa könnyű sérülést szenvedett.

OLCSÓ CIPŐK. Eddig hiánycikkek számító cipők gyártására készült fel a Dunaföldvári Gumipari Szövetkezet. A szellős, könnyű és főleg olcsó lábbelik felső részén különböző textilanyagokból készült, egyik változata házi, másik pedig utcai viselethez. Számításaink szerint ehhez a lábbelihez 200 forintnál olcsóbban fog hozzájutni a vevő.

DÉNES ZSÓFIA MUNKÁSSÁGA — KIÁLLÍTÁS. A száz esztendője született Dénes Zsófiát köszöntve az Allami Gorkij Könyvtár egy hónapig látható kiállításban mutatja be az írónő életét, pályáját, közéleti és irodalmi munkásságát. A január 9-től látható kiállítás közreadja műveinek eredeti kéziratait, számos publikációját, leveleinek másolatát.

BOROSPINCE TOKAJBAN

(Iklódy János felvétele)

Jópofo

Hosszúra nyúlt vidéki utam végeztével éjjel után autózom hazafelé. Nehéz vasárnap volt, sőtét is van, havazik is: majd leragad a szemem.

Szerencsére szól az autó. rádió, a Petőfi adó éjjeltől hajnalig tartó zenés műsorát hallgatom. Hétfő, 0 óra 43 perc. A bementő szerint a következő szám, a Hold folyó „azoknak szolgát ébresztésül, akik eddig nem tudtak aludni”.

Hát ez vagyok én — nyugtázom az éteri üzenetet és hangosabbra veszem a készüléket. A bementő: „Következzék tehát a Moon river... És most csukja be a szemét és ne is figyeljen”.

Hm. Ha komolyan vettem volna a volánál, már le sem írhatnám ezeket a sorokat.

— nos

HÍREK

HÍRSZERKESZTŐ: BODA LÁSZLÓ — TEL.: 12-144

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS:

Átmeneti kevésbé felhős időszak után kedden délnyugat felől újabb felhősödés várható. A délutáni óráktól kezdve a ország déli felén többfelé havazás kezdődik. A keleti, északkeleti szél megélénkül, helyenként megerősödik. Helyenként hófúvás várható. A legmagasabb nappali hőmérséklet kedden —10, —15 fok között.

1985. JANUÁR 8., KEDD GYÖNGYVÉR NAPJA

A Nap kél 7.31 — nyugszik 16.11 órakor

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Száznegyven évvel ezelőtt, 1845. január 8-án született Sopronban, és 79 éves korában, 1924 decemberében hunyt el Kalocsán Fényi Gyula csillagász, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja.

Felsőfokú tanulmányait Pozsonyban, Innsbruckban és belgiumi felsőoktatásban végezte, majd 1864-ben belépett a Jézuita rendbe. Előbb tanár, majd 1886-tól csaknem három évtizeden át a Haynald-obszervatórium igazgatója volt Kalocsán. Tudományos kutatásai főként a Nap légkörének fizikájára, különösen a protuberanciákra irányultak. Nevét a Haynald-obszervatórium közletemény című sorozat kiadásával, továbbá más szakfolyóiratokban közölt tanulmányaival tette ismertté.

Meteorológiával is foglalkozott: különösen a szélfordulások Sprung-féle törvényéről, és a légnyomás napi menetéről írt értékes tanulmányokat. Számos tudományos tanulmányát közölte a Nap légkörének fizikájára, különösen a protuberanciákra irányultak. Nevét a Haynald-obszervatórium közletemény című sorozat kiadásával, továbbá más szakfolyóiratokban közölt tanulmányaival tette ismertté.

Távolabbi kilátások szeretőj szombati: Folytatódik a hideg idő. A hét közepén sokfelé várható havazás, mennyisége a déli országrészben les, jelentősebb. A legalacsonyabb hajnali hőmérséklet —15 fok körül várható, a legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte —12, —7, majd —10, —5 fok között lesz. Jelentős mennyiségű (legalább 5 mm napi) csapadék az ország területének 40 százalékán várható.

LOTTOZIK, TOTÓZIK. EURÓPA címmel mini vándorkiállítás nyílik Debrecenben az OTP Vörös Hadsereg útja 16. számú körzeti fiókjában január 9-től. A kiállítás tablók és fényképek mutatják be a szocialista és nyugati országok sportfogadási szokásait, szelvénymintáit és plakátjait.

ELEGENDÓ MÉLYHŐTÖTT ÁRU van a raktárakban. A hűtőipar tíz gyárában feltöltött raktárakkal indult az év: összességében mintegy 41 ezer tonna áru vár kiszállításra. Ez ugyan kevesebb a tervezettnél, de így is elegendő a következő hónapokban a hazai igények kielégítésére, sőt exportra is jut belőle. Orvendetes, hogy a készletekben magas a zöldéghőjelék aránya.

EMLEKMŰZEUM SZENTENDRÉN. Vajda Lajos festőművész alkotásából rendeznek be emlékműzeumot Szentendrén. Az 1941-ben elhunyt festőművész, a magyar szürrealizmus kimagasló alakja a harmincas évek közepétől Szentendrén alkotott. A múzeumban csaknem száz képet és rajtot, valamint a Ferenczy Múzeum tulajdonában levő hat alkotást állítják majd ki. A megnyitót a múzeumi hónap alkalmából év októberében lesz.

JÉGVÉREM. Hozzáálltak a jégvermek készítéséhez a Balaton mellett. Siófokon, Fonyódon és Keszthelyen az öt jégveremben több mint kétezer tonna jeget szándékoznak tárolni a nyári időszakra. Ehhez azonban az szükséges, hogy legalább 10 centiméteres vastagságúra „hizzon” a jégpáncél a tavon.

FUTOTT ÉS GURULT A FALU. Földesen a jól működő labdarúgó-, kézilabda-, asztalitenisz- és sakkosztályok mellett már hagyományra van a tömegsportnak is. Több éve, hogy sikerült megkedvelteni a község felnőtt és ifjú lakosságával a futást és a kerékpározást. „Fut a falu” és „Gurul a falu” jelszóval rendeznek tömegsportnapokat évek óta, amelyekben több százan vesznek részt. A hagyomány folytatódik.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIÓ

MOZI

Lady Chatterley szeretője (francia-angol, 18). Kiemelt helyén: 20. 24. 11 Ft. Kedvezmények nem érvényesek! Vig. n. 10. n. 12. hn. 2. hn. 4. 6. n. 9. Premier előtt!

Szirmok, virágok, koszorúk (magyar). Híradó f. 10. f. 12. hn. 2. hn. 4. hn. 6. hn. 8.

Defekt (magyar). Apolló n. 10. n. 12. 6. 8. Meteor 3. n. 6. n. 8.

Farkasok ideje (mexikói). Apolló hn. 2. 4. Meteor 3.

Beszélgő köntös (magyar). Meteor mese 3. n. 6.

A biztosan élő sárkány fűs (japán, 16). Vig kamara 1. 5. f. 7.

A gonosz lady (angol, 16). Horváth A. 6.

A kicsi kecsi útra száguil (amerikai). Alfa 6.

Nimfa a lápvilágban (dengyel, 16). Klinika 5.

A piszkos tizenkettő I-II. (amerikai). Delta 1. 6.

MEKEKÉRT. A pécsi körzeti stúdió műsora. 18.50 Reklám. 19.05 Mini-Stúdió '85. 19.10 Tévétorna. n. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Forró szél. Jugoszláv tévéfilm-sorozat. X. 5. rész. 20.55 Stúdió '85. 21.55 Beszélgetésünk a filmzenéről. 22.30 Amerigo Tot: A mag. 22.40 Tv-híradó. 3. 22.50 Himnusz.

BUDAPEST, 2.: 18.08 Műsorismertetés. 18.10 Hűveltyk Matyi. Szovjet rajzfilm. 18.30 Képtársulat. 18.35 Kerek a világ. 18.45 Játék a GYIK-műhelyben. 19.10 Operagálaest a Margitszigeten. 20.00 A mozi Oroszországban. Dokumentumfilm. 21.00 Tv-híradó. 2. 21.20 Autó-motorsport. 21.40 Negatív lenyomat. Dokumentumfilm és stúdióbeszélgetés. 23.00 Képzőművészet.

POZSONY, 1.: 9.20 Autóok-motorsport magazinja. 9.50 Men-16kocsi. Tévésorozat (ism.). 10.55—11.45 Kék fény. 16.15—16.55 Hihetetlen valóságok. 17.35—18.05 Nyugat-szlovákiai magazin. 18.30—19.10 Sportélet. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Stefan Luchlan festő. Román film. 21.35 Honvédelmi műsor. 22.15—23.00 Komoly zenei hangverseny.

POZSONY, 2.: 17.05 Az élet múzeuma. 17.35 Utókor zenés vetélkedője. 17.55—18.25 Jan Havsky festő. Dokumentumfilm. 18.30—19.00 Ipari tanulóknak. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Fiatalkor tévéklubja. 21.30 Híradó. 22.00 Világhíradó. 22.10—23.00 Halál a gyermekbálon. Amerikai tévésorozat.

UNGVÁR: 17.00 Sakkvilágba-jönés. 17.10 Raick gyerekek. Film. 1. rész. 19.00 Híradó. 19.35 Raick gyerekek. Film. 2. rész. 21.00 A világ — ma. 21.15 Sakkvilágba-jönés.

RÁDIÓ

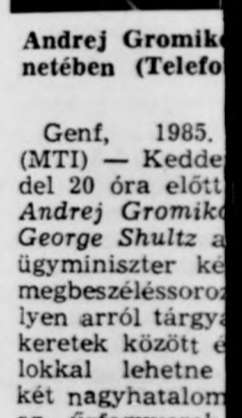
KOSSUTH: 4.30—7.59 Jó reggelt! 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. Kb. 8.15 Mai

17.05 Hírek. Utközben. 17.27 Reklám. 17.30 Sport. 17.35 Tintónk. 18.30 Táncházi muzsika. 18.55 Sport. 19.00 Hírek. Utközben. 19.05 Csak fiataloknak! 20.00 Sport. 20.05 Barangolás régi hangfelvételek között. 20.23 Zenés játékokból. 21.00 Hírek. Utközben. 21.05 Hosszúhajú veszedelem. Epizódok Gárdonyi Géza regényéből. 21.31 Keresztes Mihály nagybábi. 21.51 Zene-közéletben a hallgató. 23.00—23.20 Hírek. Időjárás. Sport. 24.00—4.30 Éjféltől hajnalig.

3. MŰSOR: 9.00 Hírek. Időjárás. 9.03 Műsorismertetés. 9.05 A kiállítás-termék programjából. 9.08 Zenekari muzsika. 10.54 Richard Strauss: Elektra. Egyfelvonásos opera. 12.45 Külpolitikai arcképcsarnok (ism.). 13.00 Hírek. Időjárás. 13.03 Műsorismertetés. 13.05 Muzsikaszó. 13.35 A XI. debreceni körverseny hangfelvételei. 14.53 Magyar művészek operafelvételeiből. 15.30 Zenei tükör. 16.00 Klasszikus kamarazene. 17.00 Két kerékben Magyarországon. 17.30 Ribáry Antal két szimfóniája. 18.01 Tatjana Tugarinova operáriákat énekel. 18.30 A Magyar Rádió szerb-horvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.00 Hírek. Időjárás. 19.05 Műsorismertetés. 19.05 A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35 Muzsikaszó természet. 19.40 Együttműködés egy pályá vonzásában. Kb. 21.30 Zenekari muzsika. 21.50 Peter Dvorsky operáriákat énekel. 22.19 „Ember vagyok és semmi, ami ember, nem idegen tőlem”. Összeállítás Lajtha László szerzősödötől. 23.02 Anyai szeretet. Jelenet. 23.30—23.33 Hírek. Időjárás.

NYIREGyhÁZA: 17.00 Hírek. 17.05 A Karthago együttműködés. 17.20 Tiszántúli kaleidoszkóp. A tartalomból: Egészégünk — Csatornázás, bontás nélkül (Kolláth Adrienne) — Vidéki mellékzetmag a városban? (Haskó József) — Mikor kezdődik az év? (Horvát Péter). 18.00—18.30 Észak-tiszántúli krónika. Lapszemle. Hírszerzőfoglalt. Műsorlevezetés. (A nap szerkesztője: Horvát Péter.)

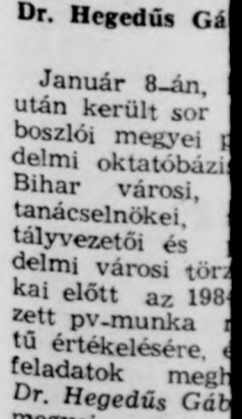
A MAGYAR

Andrej Gromik meténen (Telefon)

Genf, 1985. (MTI) — Kedde del 20 óra előtt Andrej Gromik George Shultz a ügyminiszter ke megbeszélésoroz lyen arról tárgyer keretek között é lokkal lehetne két nagyhatalom az irtgyvermek nukleáris feyver tozásáról. A ké niszter vezető d leszerelési szak

A megye 1984-be

Dr. Hegedüs Gábor

Január 8-án, után került sor boszlói megyei Bihari városi, tanácsnőkei, tállyvezetői és delmi városi törz kai előtt az 198 zett pv-munka t t értékelésére. e feladatok megh Dr. Hegedüs Gáb megyei pv-pára eredményeket és mákat világoosan számolóban tá résztvevőket. Az ben foglalt helye matí Kálmán, a har megyei Taná lyettes. Fazekas MSZMP megyei bizottságának tag gyei tsz-szövet Herczku Józsefne Vöröskereszt meg Kollár Jánosné, a nács párttitkára Kollár Jánosné, a fegyveres erők ké A törzsparancs moló után dr. Gy máan összefoglalta